

Tutkimusraportti

Yksityinen kopiointi 2018

28.6.2018

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
1. TUTKIMUSKYSYMYKSET	6
2. YKSITYINEN KOPIOINTI –TUTKIMUS 2018.....	7
3. JOHTOPÄÄTÖKSET	35
TALOUSTUTKIMUKSESTA	37

TIIVISTELMÄ

Taloustutkimus Oy toteutti keväällä 2018 kyselytutkimuksen yksityisestä kopioinnista ja sen laajuudesta. Taloustutkimuksessa seitsemännen kerran toteutetun tutkimuksen tavoitteena oli arvioida yksityisen kopioinnin volyyymiä Suomessa kopioitujen tiedostojen määrällä mitattuna. Kyselytutkimus toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta. Tutkimus on seurantatutkimus aikaisempina vuosina toteutetuille kyselyille. Kyselyiden suunnittelua ja toteutusta on vuodesta 2015 lähtien ohjannut yksityisen kopioinnin tutkimuksen neuvottelukunta. Vuonna 2017 tutkimukseen lisättiin myös kopioinnista aiheutuvaa haittaa kartoittavia kysymyksiä sekä graafisen aineiston kopiointiin liittyviä kysymyksiä.

Tutkimuksen mukaan kaiken kaikkiaan miljoonaa suomalaista (virhemarginaali on $\pm 3,1$ % -yksikköä 95 %:n luotettavuustasolla) kopioi musiikkia, elokuvia ja tv-ohjelmia yksityiseen käyttöön. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä vuositason tasolla on tutkimuksen mukaan noin 242-264 miljoonaa kappaletta musiikki- ja videotiedostoja (15-79-vuotiaiden keskuudessa).

Yksityiseen käyttöön kopioiduista 242 miljoonasta tiedostosta on karsittu pois kaikki muu kuin tekijänoikeuslain tarkoittama laillinen yksityinen kopiointi - esimerkiksi itse tehty aineisto, laitton lataaminen ja kopiot, joista on maksettu muuta kautta (esimerkiksi iTunes.) Laki sallii myös kavereille ja perheenjäsenille kopioinnin. Kavereilta ja perheenjäseniltä tai CD-R ja DVD-R- levyiltä kopioitua aineistoa kopioidaan vuositason tasolla 22 miljoonaa tiedostoa. Koska näiden tiedostojen alkuperää ei voitu tutkimuksella selvittää, asettuu arvio yksityisen kopioinnin kokonaismäärästä 242 ja 264 miljoonan kopioitujen tiedostojen välille.

Vuoden 2017 tutkimuksessa arvio yksityisen kopioinnin määrästä oli 241-261 miljoonaa tiedostoa (15-79-vuotiaiden keskuudessa). Vuonna 2018 arvio yksityisen kopioinnin kokonaismäärästä 15-79-vuotiaiden keskuudessa on lähes samansuuruinen kuin vuonna 2017. Muut tiedossa olevat lähteet mukaan laskettuna kotitalouksissa tapahtuvan kopioinnin kokonaismäärä on vuositason tasolla noin 418 miljoonaa tiedostoa vuodessa.

Musiikkia kopioidaan useimmin internetistä ilmaiseksi, esim. artistien omilta internet-sivuilta (24 %, virhemarginaali $+3,6$ % -yksikköä), kuukausimaksullisesta streaming-palvelusta (22 %, virhemarginaali $\pm 3,3$ % -yksikköä) sekä alkuperäisiltä CD-levyiltä (21 % 15-79-vuotiaista musiikin tallentajista, virhemarginaali on $\pm 3,3$ % -yksikköä). Videotiedostoja kopioidaan useimmin televisiosta (68 % videoiden tallentajista, virhemarginaali on $\pm 3,2$ % -yksikköä). Matkapuhelin ja tietokone ovat yleisimmät laitteet, joihin musiikkia on viimeksi tallennettu. Videotiedostoja tallennetaan useimmin tallentavalle digiboksille.

Tulosten mukaan tietokone on yksityisessä käytössä lähes 3,9 miljoonalla 15-79 -vuotiaalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,1$ %). Matkapuhelin, johon voi tallentaa musiikkia, on käytössä noin 3,6 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,3$ %) 15-79-vuotiaalla, ja USB-muistitikku noin 3,4 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,4$ %).

MP3-soitin tai iPod on käytössä alle 1,2 miljoonalla 15-79-vuotiaalla (virhemarginaali $\pm 1,6$ %). Tablet-laitteita käyttää nyt lähes 2,7 miljoonaa 15-79-vuotiaalla suomalaista (virhemarginaali $\pm 1,8$ %). Viime vuonna tablettia sanoi käyttävänsä hieman yli 2,6 miljoonaa 15-79-vuotiasta.

Spotify tai jokin muu vastaava musiikin suoratoistopalvelu on käytössä lähes 2 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,8$ %) 15-79-vuotiaalla (vuonna 2017 käyttäjiä oli yli 1,8 miljoonaa). Pilvitalennuspalveluja (kuten Dropbox, Google Drive, Apple iCloud, Microsoft Onedrive jne.) käyttää jo lähes 2,3 miljoonaa 15-79-vuotiasta (virhemarginaali $\pm 1,8$ % - yksikköä) suomalaista (vuonna 2017 käyttäjiä oli yli 2,1 miljoonaa). Netflix, HBO Nordic, Viasat tai joku muu kuukausimaksullinen verkon kautta katsottavissa oleva TV-palvelu on käytössä yli 1,9 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,8$ %). Vuonna 2017 kuukausimaksullisia verkon kautta katsottavia TV-palveluja sanoi käyttävänsä noin 1,7 miljoonaa 15-79-vuotiasta suomalaista. TV-ohjelmien verkkotalennuspalveluja, kuten Elisa Viihde, Sonera Viihde tai jonkin muu vastaava, käyttää yli miljoona suomalaista.

Tutkimuksessa selvitettiin myös suomalaisten kulutuskäyttäytymistä musiikin ja videomateriaalin kulutuksen osalta. Musiikin kuuntelemisen lähteenä radio on edelleen ylivoimaisesti suosituin. Suomalaisista musiikin kuuntelijoista 94 % kuuntelee radiota ainakin joskus. Youtube (74 %) ja fyysiset äänitteet (71 %) ovat seuraavaksi suosituimmat musiikinkuuntelun lähteet. Suomalaisista (15-79-vuotiaat) 61 % kuuntelee kuukausittain musiikkia Youtubesta, kun fyysisiä äänitteitä kuuntelee 35 %. Youtuben ja suoratoistopalvelujen 15-79-vuotiaista käyttäjistä 75 % kuuntelee myös fyysisiä äänitteitä. Osuus on lähes sama kuin vuoden 2017 tutkimuksessa. Youtube on selvästi fyysisiä äänitteitä käytetympi viikottain musiikkia kuuntelevien keskuudessa. Ilmaisia musiikin suoratoistopalveluita (esim. Spotify) käyttää kaiken kaikkiaan 42 % musiikin kuuntelijoista ja maksullisia suoratoistopalveluja (esim. Spotify, Deezer, Google Play Music) käyttää 28 % musiikin kuuntelijoista.

15-79-vuotiaista 92 % katsoo televisiolähetyksiä suorana. Netti-TV -lähetyksiä katsoo 74 % 15-79-vuotiaista suomalaisista (vuonna 2017: 71 %). Digiboksitalenteita katsoo 38 % 15-79-vuotiaista suomalaisista. Netti-TV:n, verkkotalennuspalvelujen ja VOD streaming -palvelujen (esim. Netflix) 15-79-vuotiaista käyttäjistä 92 % katsoo televisiota myös suorina lähetyksinä. Musiikin ja AV-sisällön suoratoistopalvelujen sekä netti-tv:n käyttö on edelleen kasvanut selvästi.

Seuraavaan taulukkoon on koottu tietoja kuluttajien ja kotitalouksien käytössä olevista laitteista ja palveluista 2018. Uudempien palvelujen käyttäjämäärissä on tapahtunut edelleen hieman kasvua viime vuodesta, mutta esimerkiksi tallentavan digiboksin käyttäjämäärät ovat jopa laskeneet viime vuoteen verrattuna. Tiedot pohjautuvat Taloustutkimuksen Yksityinen kopiointi -tutkimukseen (2018).

Laite/yhteys	% 15-79-vuotiaista suomalaisista. Laite on käytössä
Internetyhteys	90
Tietokone	90
Matkapuhelin mp3-soitinominaisuudella	84
Langaton kotiverkko	80
USB-muisti	78
Tablet-laite	63
Tiedostollennuspalvelu internetissä*	53
Tallentava digiboksi	41
Ulkoinen kiintolevy	47
Streaming musiikkipalvelu (ei Youtube)	46
Kuukausimaksullinen TV streaming-palvelu	44
Pelikonsoli **	33
Mp3-soitin tai iPod	27
IPTV-palvelu ***	25

* esim. Apple iCloud, Dropbox, Google Drive, Microsoft OneDrive, Amazon Drive

** kiintolevyllä varustettu pelikonsoli

*** esim. Elisa Viihde, Sonera Viihde tai jokin muu vastaava

Taulukko 1. *Kuinka suurella osalla suomalaisista on mainittu laite tai palvelu käytössään /Laitteiden ja yhteyksien yleisyys suomalaisissa kotitalouksissa 2018. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.*

1. TUTKIMUSKYSYMYKSET

Kopiointitutkimuksilla on eri aikoina selvitetty yksityisen kopioinnin laajuutta: kuinka suuri osa suomalaisista kopioi musiikkia, videoaineistoja ja muuta tekijänoikeuksin suojattua aineistoa yksityiseen käyttöön eri laitteille ja alustoille? Kuinka usein ja kuinka paljon eri aineistoja kopioidaan? Mistä lähteistä kopiointi tapahtuu? Tutkimusten kysymyksenasettelu on lähtenyt liikkeelle tavasta, jolla yksityiseen kopiointiin liittyviä seikkoja on määritelty tekijänoikeuslaissa. Esimerkiksi aikana, jolloin yksityisen kopioinnin hyvitys kerättiin tallennusalustojen myyntihinnoissa, keskeistä oli edellä mainittujen kysymysten lisäksi selvittää, mitä tallennusalustoja suomalaiset käyttivät merkittävässä määrin tekijänoikeuksin suojatun aineiston kopioimiseen yksityiseen käyttöön.

Nämä tutkimuskysymykset muodostavat yhdessä vastaajilta kerättävien laitetietojen ja muiden taustatietojen kanssa edelleen tutkimusten kysymysrungon keskeisen osan. Viime vuosien aikana tutkimuksissa on keskitytty ennen kaikkea yksityisen kopioinnin määrän selvittämiseen: kuinka suuria kopiomäärät ovat vuositasolla. Tämän lisäksi tutkimuksissa on selvitetty kuinka moni kopioi, kuinka paljon, kuinka usein ja mille alustoille kopioidaan.

Kyselyjen perusrakenne on pysynyt melko samankaltaisena. Kyselyissä vastaajilta on kysytty vastaajan viimeisimmästä kopiointitapahtumasta. Oletuksena on, että viimeisimmän kopiointikerran yksityiskohdat ovat helpoimmin palautettavissa mieleen. Lisäksi on kysytty kopioinnin useutta: kuinka usein vastaaja kopioi kyseistä aineistoa kyseiselle alustalle?

Määrällisten ja ajallisten arvioiden lisäksi vastaajilta on tiedusteltu viimeisimmän kopiointikerran osalta kopioinnin lähteitä: olivatko viimeksi kopioidut tiedostot esimerkiksi alkuperäiseltä fyysiseltä tallenteelta, verkkokaupasta, lähipiiriltä tai vertaisverkosta ladattua aineistoa? Viimeisen tallennuskerran kopiomäärän, kopioiden alkuperäislähteen ja kopiointifrekvenssin avulla on arvioitu kokonaiskopiointimääriä käyttämällä Suomen väestöä edustavia painokertoimia.

Vuonna 2017 kysymyspatteriin lisättiin ensimmäisen kerran myös kopioinnista aiheutuvaa ”haittaa” kartoittavia kysymyksiä. Olisiko kopioitu musiikki- tai videotiedosto hankittu jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut? Kuinka paljon musiikista tai audiovisuaalisesta sisällöstä oltaisiin valmiita maksamaan, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut? Kuinka monta kertaa haastateltava arvioi kuuntelevansa tai katselevansa kopioitua aineistoa kaiken kaikkiaan?

Yksityistä kopiointia selvittävät tutkimukset ovat aikaisempina vuosina keskittyneet pelkästään musiikki- ja videoaineistoon, koska muiden aineistolajien kopiointi yksityiseen käyttöön (esim. tekstit, e-kirjat, äänikirjat) on aiempien tutkimustulosten mukaan ollut vähäistä. Vuonna 2017 tutkimuksessa selvitettiin ensimmäisen kerran graafisen aineiston kopiointiuseutta sekä sitä, minkälaista graafista aineistoa kopioidaan. Vuonna 2018 graafisen aineiston osalta selvitettiin aikaisempien kysymysten lisäksi kuinka suuria kopiointimäärät ovat sivumäärittäin vuoden aikana. Selvitys perustui viimeiseen kopiointitapahtumaan. Muiden sisältöjen selvittämisen tarvetta voidaan tarkastella myöhemmin.

Tutkimusmetodologiaa, jota yksityisen kopioinnin tutkimuksissa nykyäänkin sovelletaan, arvioi Helsingin yliopiston professori Seppo Laaksonen kesällä 2013. Ottaen huomioon, että kyseessä on vaikeasti hahmotettava ilmiö, Laaksonen totesi, että käytetty menetelmä antaa kohtuullisen luotettavan kuvan yksityisestä kopioinnista. Laaksonen metodologisessa arvioinnissa antamia parannusehdotuksia on otettu soveltuvin osin huomioon vuoden 2014 tutkimuksesta lähtien.

2. YKSITYINEN KOPIOINTI -TUTKIMUS 2018

Tutkimuksen toteutus ja menetelmät

Taloustutkimus Oy toteutti keväällä 2018 seitsemännen kerran kyselytutkimuksen tekijänoikeuksien suojatun aineiston yksityisestä kopioinnista Suomessa. Tutkimuksen keskeisenä kysymyksenä oli musiikin ja videosisällön yksityisen kopioinnin sekä graafisen aineiston kopioinnin kokonaismäärään kartoittaminen. Tutkimus toteutettiin henkilökohtaisina haastatteluina osana Omnibus -kuluttajatutkimusta. Omnibus on tähän tarkoitukseen sopivin tiedonkeruumenetelmä, jossa haastattelut tehdään väestöä edustavasti eikä vastaajajoukko painotu pelkästään esimerkiksi internetin aktiivisimpiin käyttäjiin (mikä voisi näkyä tuloksissa esim. eri laitteiden kohdalla, jos tutkimus tehdään internet-paneelitutkimuksena).

Omnibus-tutkimuksessa Taloustutkimuksen koulutetut haastattelijat tekevät haastattelut valvotusti. Henkilökohtainen haastattelu mahdollistaa vastausvaihtoehtojen esittämisen tarvittaessa vastaajalle kortilta. Tässä tutkimuksessa kokonaisvastaajamäärä oli kattava, kaiken kaikkiaan haastateltiin yli 3000 vastaajaa, mikä tarkoittaa sitä, että 95 %:n luotettavuustasolla tutkimuksen kokonaistulosten virhemarginaali on enimmillään 1,8 prosenttiyksikköä.

Kohderymänä olivat 15–79-vuotiaat suomalaiset kuluttajat Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Otos muodostettiin kiintiöpoiminnalla, jossa kiintiöinä olivat kohderymän valtakunnallinen ikä-, sukupuoli-, maakunta- ja kuntatyyppijakauma. Otos on painotettu kohderyhmää vastaavaksi. Painotetut N-luvut vastaavat Suomen 15-79 –vuotiasta väestöä tuhansina (SVT 31.12.2017).

Haastattelut toteutettiin 9.–27.3, 6.–23.4. ja 19.4.-8.5.2018. Haastattelutyöhön osallistui eri tutkimuskierroksilla 43-49 Taloustutkimuksen kouluttamaa haastattelijaa. Haastatteluja tehtiin ensimmäisessä osassa 80 paikkakunnalla, toisessa osassa 86 paikkakunnalla ja kolmannessa osassa 96 paikkakunnalla.

Tutkimuksessa on laskettu arvio kopiointin kokonaistiedostomääristä vuosittain käyttäen väestöä edustavia painokertoimia. Arvio kokonaismäärästä on laskettu viimeisen tallennuskerran kopiomäärän ja kopiointifrekvenssiä kuvaavan kertoimen avulla.

Lukujen laskelmissa on käytetty realistisia, mutta alakanttiin laskettuja kertoimia. Tämä huomioi kopiointifrekvenssin eli päivittäin tapahtuvat tallennukset saavat suuremman painon kuin harvemmin tapahtuvat tallennukset. Arvio vuosittain kopioitujen tiedostojen määrästä/hlö= viimeksi kopioitujen tiedostojen määrä * kerroin (esim. muutaman kerran viikossa=60). Tästä huolimatta yksittäisiä suuria tallennuksia ei ole laskettu mukaan analyysivaiheessa, jos ne vaikuttavat epätodellisilta. 2018 tutkimuksessa jätettiin huomioimatta tallentajat, jotka olivat tallentaneet kerralla yli 1500 musiikkitiedostoa. Tutkimuksen tulokset on painotettu 15-79 -vuotiasta väestöä vastaavaksi iän, sukupuolen, asuinpaikan ja talouden koon mukaan.

Kuinka usein tallennatte musiikkia/videotiedostoja xx laitteelle	Kerroin
1. Päivittäin	200
2. Muutaman kerran viikossa	60
3. Muutaman kerran kuukaudessa	15
4. Muutaman kerran vuodessa	2
5. Harvemmin	0,5

Taulukko 2. Tallennusfrekvenssiä kuvaavat kertoimet. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Mitä tutkimuksessa on tarkoitettu yksityisellä kopiolla?

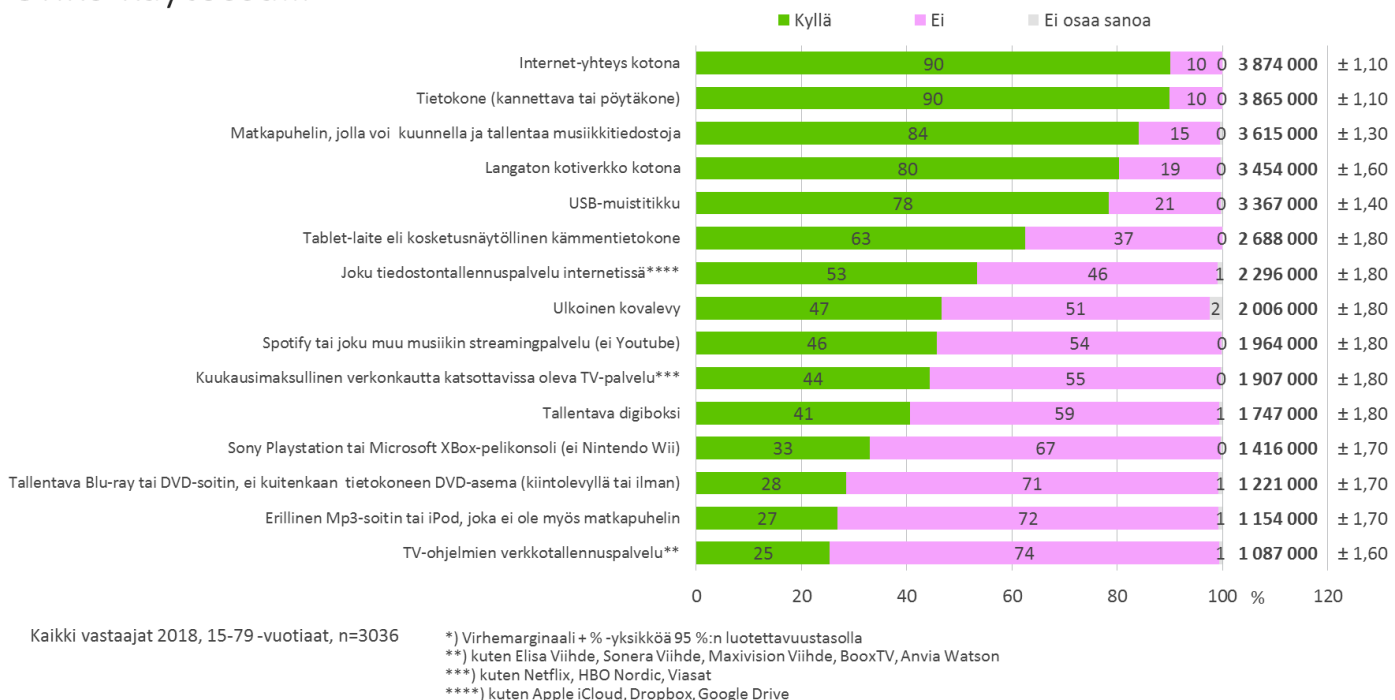
Yksityisen kopioinnin määritelmä ei ole yksiselitteinen. Tulkinnat vaihtelevat eri maissa. Tässä tutkimuksessa yksityisellä kopiolla on tarkoitettu musiikin ja videon alkuperäislähteistä (alkuperäiset CD-levyt, TV-lähetykset) tapahtuvaa kopiointia. Laki sallii myös kopioimisen kavereilta ja perheenjäseniltä. Koska haastattelujen avulla ei aukottomasti pystytä selvittämään kavereilta ja perheenjäseniltä kopioidun musiikin alkuperää, arvio kopioinnin kokonaismäärästä on esitetty kahden luvun välisenä arviona, jonka alapäässä ovat yksinomaan alkuperäisistä lähteistä tapahtunut kopiointi ja yläpäässä luku, johon on lisätty kavereilta ja perheenjäseniltä kopioitu materiaali sekä musiikin osalta CD-R ja DVD-R levyiltä tehdyt kopiot.

Verkosta ostettu lisensoitu materiaali, laittomista lähteistä ladattu materiaali sekä automaattinen varmuuskopiointi on rajattu yksityisen kopioinnin ulkopuolelle. Tutkimuksen kysymyksenasettelussa on lisäksi rajattu pois omatekoinen musiikki, itse kuvattu tai muu omatekoinen videomateriaali, sekä työkäyttöä varten kopioitu musiikki- tai videoaineisto.

Laitekanta ja palveluiden käyttäminen

Kyselyn ensimmäinen osa selvitti suomalaisten laitekantaa ja palveluiden käyttöä (Kuva 1). Kyselyn perusteella 90 %:lla 15-79-vuotiaista suomalaisista on kotona käytössään internet-yhteys ja 90 %:lla kannettava tai pöytätietokone (virhemarginaali ±1,1 %-yksikköä). Matkapuhelinta, jolla voi tallentaa ja kuunnella musiikkiedostoja, käyttää 84 % 15-79-vuotiaista suomalaisista (virhemarginaali ±1,3 %). Yksi tai useampia USB-muisteja ("muistitikku") on käytössä 78 %:lla 15-79-vuotiaista vastaajista (virhemarginaali ±1,4 %-yksikköä) ja tallentava digiboksi on käytössä 41 %:lla 15-79-vuotiaista vastaajista (virhemarginaali ±1,8 %-yksikköä).

Mitä seuraavista laitteista tai palveluista teillä on käytössänne
Onko käytössä...

Kuva 1. Laitekanta ja palveluiden käyttö Suomessa, n=3036. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Erillinen MP3-soitin on käytössä alle 1,2 miljoonalla 15-79-vuotiaalla (virhemarginaali ±1,7 % -yksikköä). Tablet-laitteita on nyt lähes 2,7 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella (virhemarginaali ±1,8 % -yksikköä). Ulkoisia kiintolevyjä on käytössään yli 2 miljoonalla suomalaisella. Musiikin suoratoistopalvelujen käyttäjämäärät ovat edelleen kasvaneet vuodesta 2017. Spotify tai jokin muu vastaava suoratoistopalvelu on käytössä lähes 2 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella (virhemarginaali ±1,8 % -yksikköä). Vuonna 2017 käyttäjiä oli hieman yli 1,8 miljoonaa. Kyselyn mukaan Youtube (musiikkisillöt) on suosituin ja Spotify on toiseksi suosituin musiikin suoratoistopalvelu (Taulukko 3.).

Palvelu	Käyttäjät 15-79-vuotiaat
Youtube (musiikkisällöt)	1 949 000
Spotify	1 850 000
Google Play Music	153 000
Apple Music	149 000
Soundcloud	101 000
Deezer	72 000
Tidal	22 000

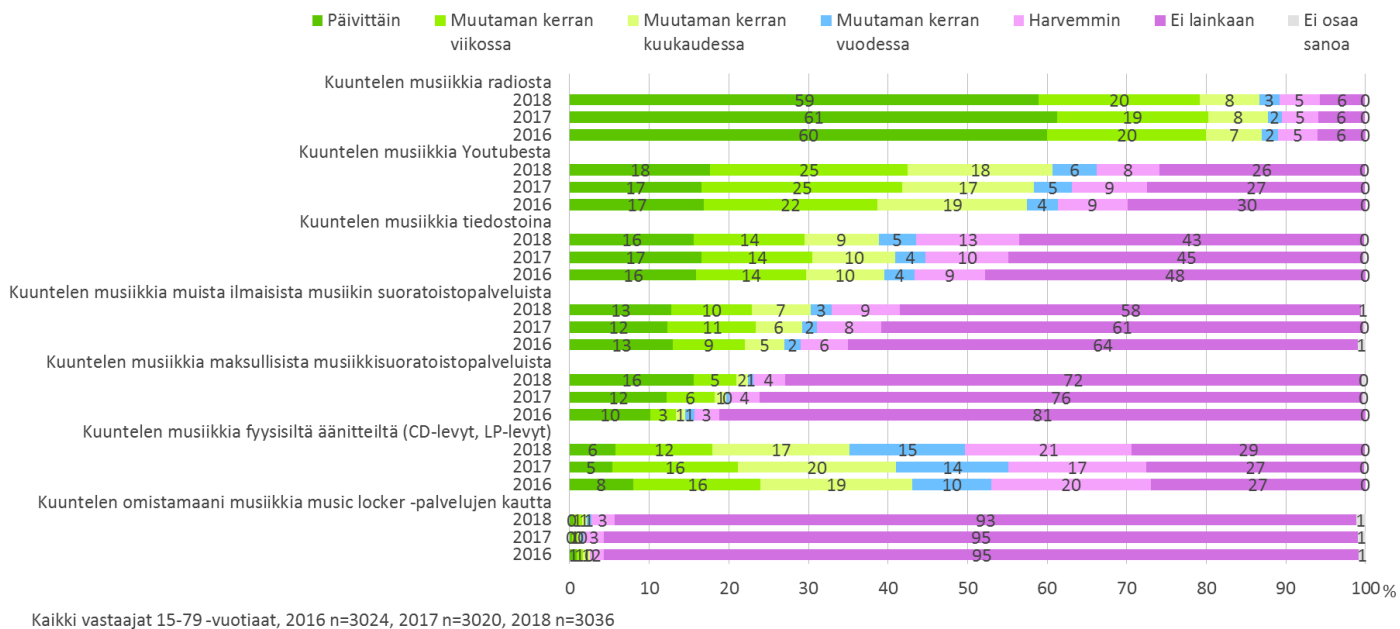
Taulukko 3. Suomen yleisimmät musiikin suoratoistopalvelut. (Palvelu on käytössä kotitaloudessa). 15-79-vuotiaat. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Netflix, HBO Nordic, Viaplay tai joku muu kuukausimaksullinen verkon kautta katsottavissa oleva elokuvapalvelu on käytössä jo yli 1,9 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,8$ % -yksikköä, 2017: 1,6 miljoonaa). Suosituin palvelu Netflix on tulosten mukaan käytössä lähes 1,6 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella. IPTV-palveluita, joissa on verkkotallennusominaisuus, käyttää yli miljoona suomalaista. Yleisimmät palvelut ovat Elisa Viihde, DNA TV verkkotallennusominaisuudella ja Sonera Viihde. Musiikki- ja videopalveluja koskevat luvut eivät kuvaa palvelujen asiakasmääriä. Palvelu voi olla vastaajan käytössä esimerkiksi samassa kotitaloudessa asuvan henkilön tilaamana. Pilvitalennuspalveluja (kuten Dropbox, Google Drive, Apple iCloud) käyttää lähes 2,3 miljoonaa 15-79-vuotiasta (virhemarginaali $\pm 1,8$ %). Vuonna 2017 käyttäjiä yli 2,1 miljoonaa. Käytetyimmät pilvitalennuspalvelut ovat Google Drive ja Dropbox. Google Drive on käytössä yli 1,5 miljoonalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,7$ %). Vuonna 2017 Google Driven käyttäjiä oli yli 1,3 miljoonaa. Dropboxia käyttää hieman alle miljoona 15-79-vuotiasta suomalaista (virhemarginaali $\pm 1,4$ %). Kopiointiin soveltuvia pelikonsoleita on käytössä yli 1,4 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella. Yleisimmät konsolilaitteet ovat Sony Playstation 3 ja Sony Playstation 4.

Kuluttajakäyttäytyminen

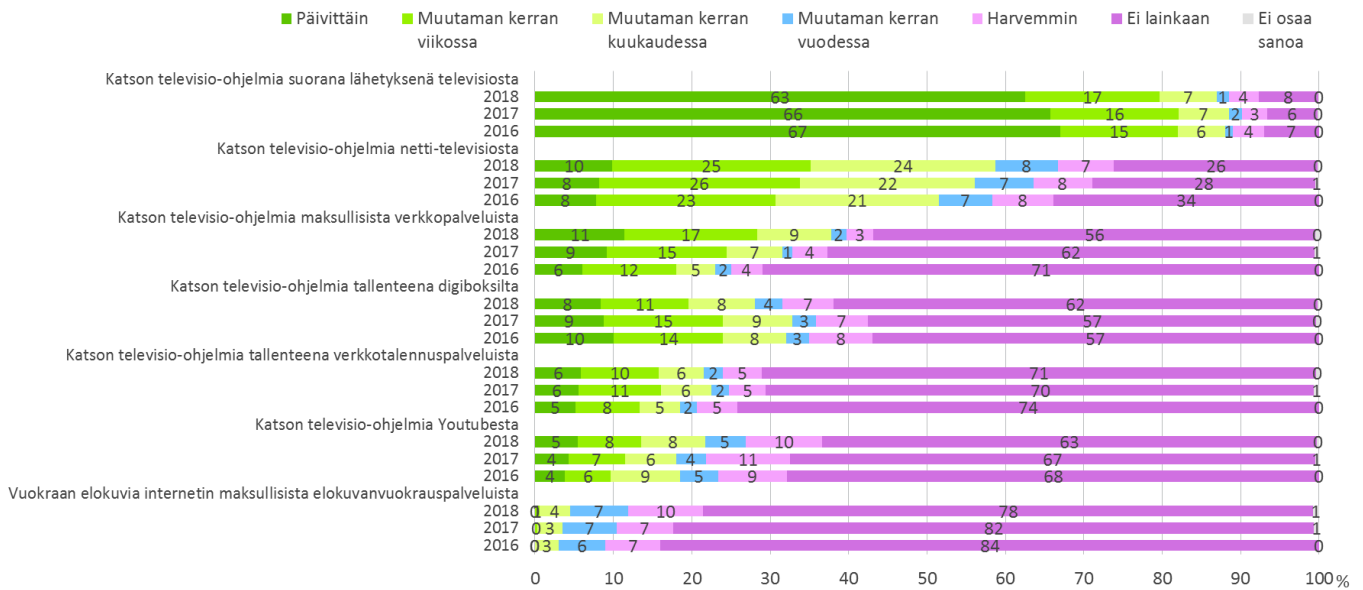
Tutkimuksessa selvitettiin myös suomalaisten kuluttajakäyttäytymistä musiikin ja videomateriaalin käytön osalta (Kuvat 2. ja 3.). Musiikin kuuntelemisen lähteenä radio on edelleen ylivoimaisesti suosituin. Suomalaisista musiikin kuuntelijoista 94 % kuuntelee radiota. Youtube ja fyysiset äänitteet ovat seuraavaksi suosituimpia musiikin lähteitä. Aktiivisimmat musiikin kuuntelijat kuuntelevat Youtubesta musiikkia selvästi enemmän kuin fyysisiltä äänitteiltä. Suomalaisista 61 % kuuntelee kuukausittain musiikkia Youtubesta, kun fyysisiä äänitteitä kuuntelee kuukausittain 35 % 15-79-vuotiaista. Youtuben ja suoratoistopalvelujen 15-79-vuotiaista käyttäjistä 75 % kuuntelee kuitenkin edelleen fyysisiä äänitteitä. Suomalaisista 92 % katsoo televisiolähetyksiä suorana. Netti-TV –lähetyksiä katsoo 74 % 15-79-vuotiaat suomalaisista. Digiboksitalenteita katsoo 38 % 15-79-vuotiaista suomalaisista. Netti-TV:n, verkkotallennuspalvelujen ja VOD streaming –palvelujen (esim. Netflix) 15-79-vuotiaista käyttäjistä 92 % katsoo televisiota myös suorina lähetyksinä. Näiden palvelujen käyttäjistä edelleen vielä hieman suurempi osa tallentaa TV-sisältöjä digiboksille kuin suomalaiset yleisesti. Uudempien palveluiden käytön kasvu musiikin ja videomateriaalin kulutuksessa näyttää edelleen jatkuvan. Perinteisiä kuuntelu- ja katselutapoja käytetään kuitenkin edelleen uudempien palvelujen rinnalla.

Musiikin kulutus 2016-2018

Kuva 2. Musiikin kuluttamisen tavat Suomessa. n=3026. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Videosisältöjen kulutus 2016-2018

Kuva 3. Videosisältöjen kuluttamisen tavat Suomessa. n=3036 Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Musiikki- ja videomateriaalin kopiointi

Laitteiden ja palvelujen käyttöä sekä kuluttajakäyttäytymistä selvittävien kysymysten jälkeen tutkimuksessa kysyttiin erikseen musiikin ja videon tallentamisesta eri laitteille ja tallennusalustoille. Tarkasteluajankohtana olivat kyselyä edeltäneet kaksitoista kuukautta. Vastaajille luettiin aluksi seuraavat vastausohjeet:

Musiikkitallennukset: ”Seuraavat kysymykset koskevat musiikin tallentamista digitaaliseen muotoon, eli musiikin tallentamista, lataamista, siirtämistä tai kopiointia tiedostomuodossa esimerkiksi tietokoneelle, erilaisille muisteille, kannettaville soittimille, CD- tai DVD-levyille. Musiikkitiedostolla tarkoitetaan yhtä musiikkikappaletta, esimerkiksi mp3-tiedostoa tai vastaavaa. Kysymykset koskevat ainoastaan yksityiskäyttöön tehtyjä tallennuksia. Kysymykset eivät koske työtehtäviin liittyvää tallentamista eivätkä omatekoista aineistoa. Omatekoisella aineistolla tarkoitetaan itse tehtyä musiikkia tai lähipiirin eli ystävien tai perheenjäsenien tekemää musiikkia. Kysymykset eivät koske tiedostojen varmuuskopiointia, jossa luodaan backup-tiedosto tietojen palautusta varten. Tallentamisella ei tarkoiteta pelkkää musiikin kuuntelua esimerkiksi CD-levyiltä, radiosta tai internetistä.”

Videotallennukset: ”Seuraavat kysymykset koskevat videosisällön tallentamista, siirtämistä, polttamista tai kopiointia esimerkiksi tallentavan digiboksin kovalevyille, tietokoneelle, ulkoiselle kovalevyille, CD- tai DVD-levyille tai erilaisille kannettaville soittimille tai muisteille. Videosisällöllä tarkoitetaan esimerkiksi elokuvia, TV-ohjelmia, TV-sarjan jaksoja, musiikkivideoita, tai internetistä tallennettua videosisältöä. Kysymykset koskevat ainoastaan yksityiskäyttöön tehtyjä tallennuksia. Kysymykset eivät koske työtehtäviin liittyvää tallentamista eivätkä omatekoisia videoita. Omatekoisilla videoilla tarkoitetaan itse kuvattuja videotiedostoja tai ystävien tai perheenjäsenten kuvaamia videotiedostoja. Kysymykset eivät koske varmuuskopiointia, jossa luodaan backup-tiedosto tietojen palautusta varten. Tallentamisella ei tarkoiteta kuvaamista videokameralla, digikameralla tai matkapuhelimella. Tallentamisella ei tarkoiteta pelkkää videosisällön katselemista esimerkiksi DVD-levyiltä, televisiosta tai internetistä (esim. Youtube ja vastaavat palvelut).”

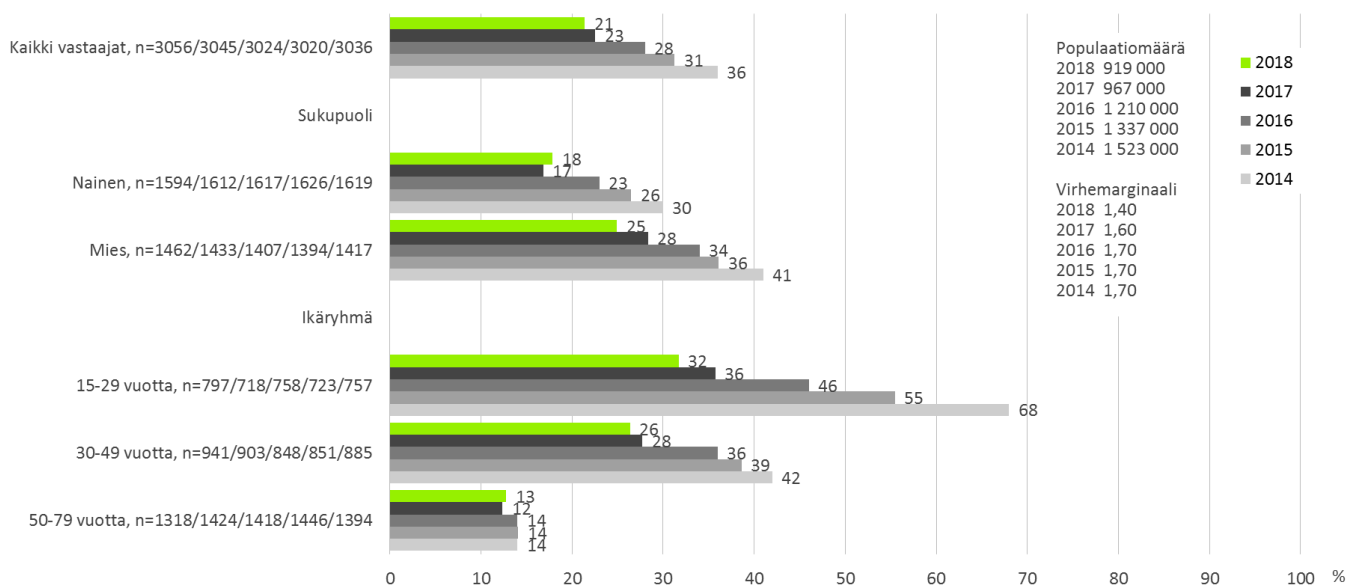
Tämän jälkeen vastaajilta kysyttiin sekä musiikin ja videomateriaalin osalta kopiointia kunkin heidän käyttämänsä laitteen ja alustan osalta:

Oletteko viimeisen 12 kuukauden aikana tallentanut musiikkia [laite tai tallennusalusta]?

Oletteko viimeisen 12 kuukauden aikana tallentanut videoaineistoa [laite tai tallennusalusta]?

Kaikkiaan 21 % kaikista 15-79-vuotiaista vastaajista (n=3036) kertoi tallentaneensa musiikkia jollekin digitaaliseen laitteeseen tai tallennusalustalle viimeisen 12 kk:n aikana. Musiikin tallentaminen on vähentynyt erittäin selvästi viime vuosien aikana. Vastaava määrä oli 36 % vielä vuoden 2014 tuloksissa. Musiikkia tallentavien ihmisten määrä on vain hieman alhaisempi kuin viime vuonna (23 % tallentajista). Tuloksen pohjalta voidaan arvioida, että noin 900 000 15-79-vuotiaista suomalaista tallentaa musiikkiedostoja vuosittain (virhemarginaali ±1,4 %) (Kuva 4.). Tässä luvussa ei ole eritelty yksityisen kopioinnin osuutta muusta musiikin lataamisesta, tallentamisesta ja siirtämisestä (esimerkiksi verkkokaupasta tietokoneelle hankitut DRM-suojatut tiedostot).

Tallentanut musiikkia johonkin 2014-2018

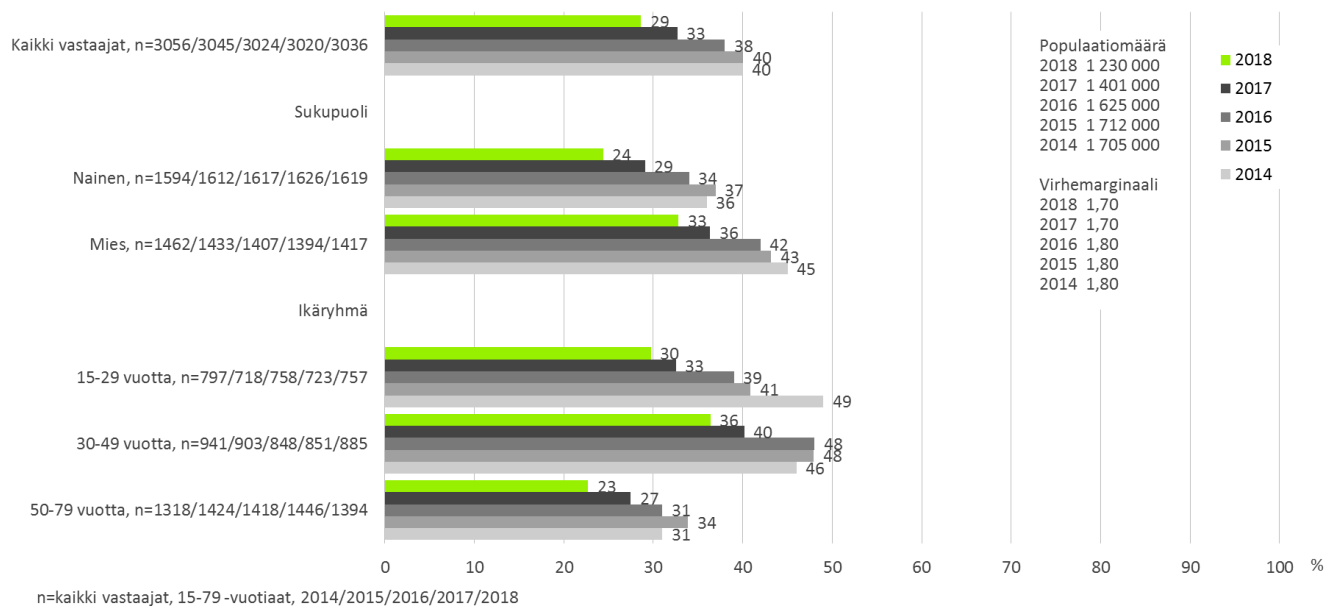

Kuva 4. Kuinka moni on tallentanut musiikkia viimeisen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja ikäryhmän mukaan 2014-2018. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

15-79-vuotiaista suomalaisista 29 % eli noin 1,2 miljoonaa oli kopioinut videoaineistoa viimeisen 12 kuukauden aikana (Kuva 5.). Vuonna 2017 videoaineistoa oli kopioinut viimeisen 12 kuukauden aikana 33 % 15-79-vuotiaista vastaajista (noin 1,4 miljoonaa). Tässä arvioissa ei ole eritelty yksityisen kopioinnin osuutta muusta videotiedostojen lataamisesta, tallentamisesta ja siirtämisestä.

Viimeisen tallennuskerran lähteen perusteella voidaan arvioida, että laillista yksityistä kopiointia harjoittaa noin miljoona 15-79-vuotiaista suomalaista (virhemarginaali $\pm 3,1$ %). Laillisen yksityisen kopioinnin piiriin kuuluvia musiikkitiedostoja oli kopioinut noin 237 000 suomalaista ja videotiedostoja noin 885 000 suomalaista (Taulukko 4.). Luvut ovat laskeneet viime vuodesta.

Tallentanut videoita johonkin 2014-2018

Kuva 5. Kuinka moni on tallentanut videotiedostoja viimeisen 12 kuukauden aikana sukupuolen ja ikäryhmän mukaan 2014-2018. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

15-79-vuotiaat	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Musiikkiaineiston kopioijat	645 280	587 000	525 000	390 000	393 000	266 000	237 000
Videoaineiston kopioijat	1 439 440	1 389 000	1 318 000	1 282 000	1 166 000	1 066 000	885 000
Yhteensä noin	1 775 000	1 718 000	1 599 000	1 509 000	1 400 000	1 213 000	1 046 000

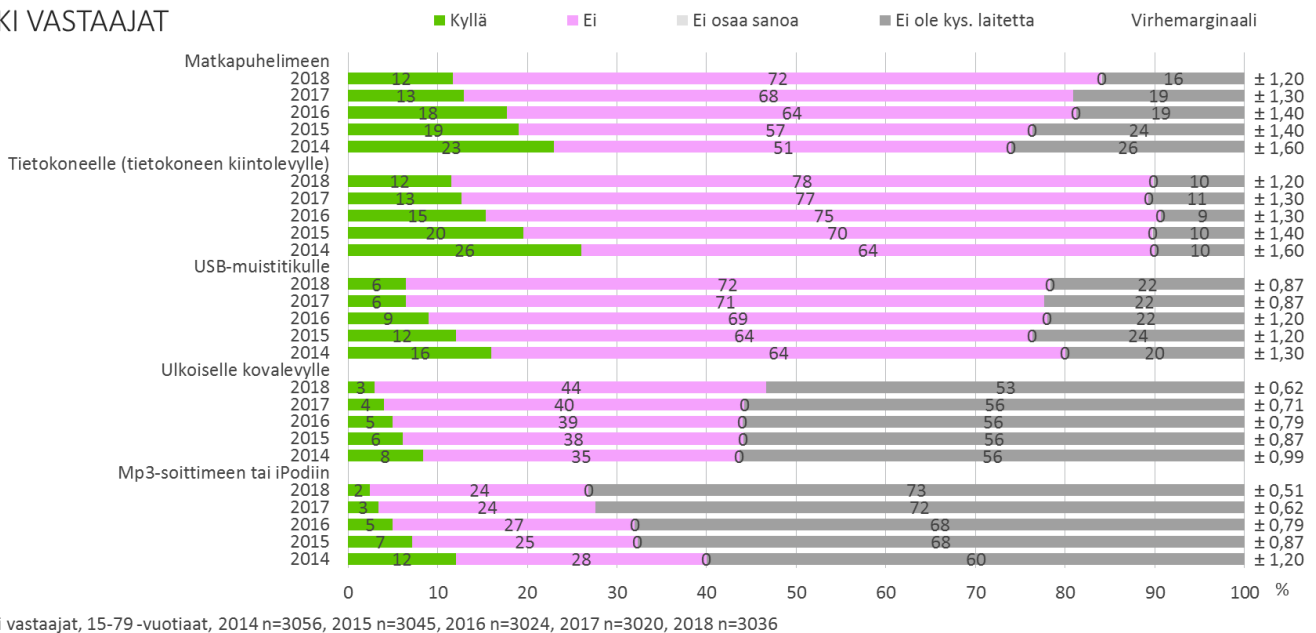
Taulukko 4. Yksityisen kopioinnin populaatiomääriä 2018. 15-79-vuotiaat suomalaiset 2012-2018. Kopiointitutkimus 2018. Taloustutkimus.

Kun tarkastellaan 15-79-vuotiaita suomalaisia yleisesti, niin yleisimmät musiikintallennusalustat ovat matkapuhelin (12 % vastaajista on kopioinut musiikkia matkapuhelimeen viimeisen 12 kk aikana) ja tietokone (12 %) (Kuva 6.). Jos sen sijaan tarkastellaan sitä, kuinka suuri osa yksittäisen laitteen käyttäjistä on kopioinut laitteelle musiikkia, yleisimmät laitteet ovat 15-79-vuotiaiden keskuudessa matkapuhelin (14 % laitteen käyttäjistä on kopioinut laitteelle musiikkia viimeisen 12 kk aikana), tietokone (13 %) ja MP3-soitin (9 %). MP3-soittimien käyttö tallennusalustana on edelleen vähentynyt. Vielä vuonna 2012 50 % 15-79-vuotiaista MP3-soittimien käyttäjistä oli kopioinut musiikkia laitteelleen viimeisen vuoden aikana.

Yleisin laite videomateriaalin kopiointiin 15-79-vuotiaiden keskuudessa on tallentava digiboksi (15 % suomalaista on tallentanut videoaineistoa viimeisen 12 kk aikana). Digiboksin käyttö videotiedostojen tallennusalustana on vähentynyt viime vuodesta. Alle kymmenes on tallentanut videomateriaalia tietokoneelle (7 %), TV-ohjelmien verkkotallennuspalveluun (6 %) ja matkapuhelimeen (6 %). (Kuva 7.). Yksittäisten laitteiden käyttäjien keskuudessa käytetyimmät alustat tai palvelut videoaineiston tallentamiseen ovat tallentava digiboksi (37 % laitteen käyttäjistä on tallentanut videoaineistoa viimeisen 12 kk aikana). Toiseksi käytetyin tallennusalusta on IPTV-verkkotallennuspalvelut (26 %). Alle kymmenes laitteiden käyttäjistä on tallentanut videomateriaalia tietokoneelle (8 %) tai matkapuhelimeen (8 %).

Mille laitteelle on tallentanut musiikkia viimeisen 12 kuukauden aikana 2014-2018 1/2

KAIKKI VASTAAJAT

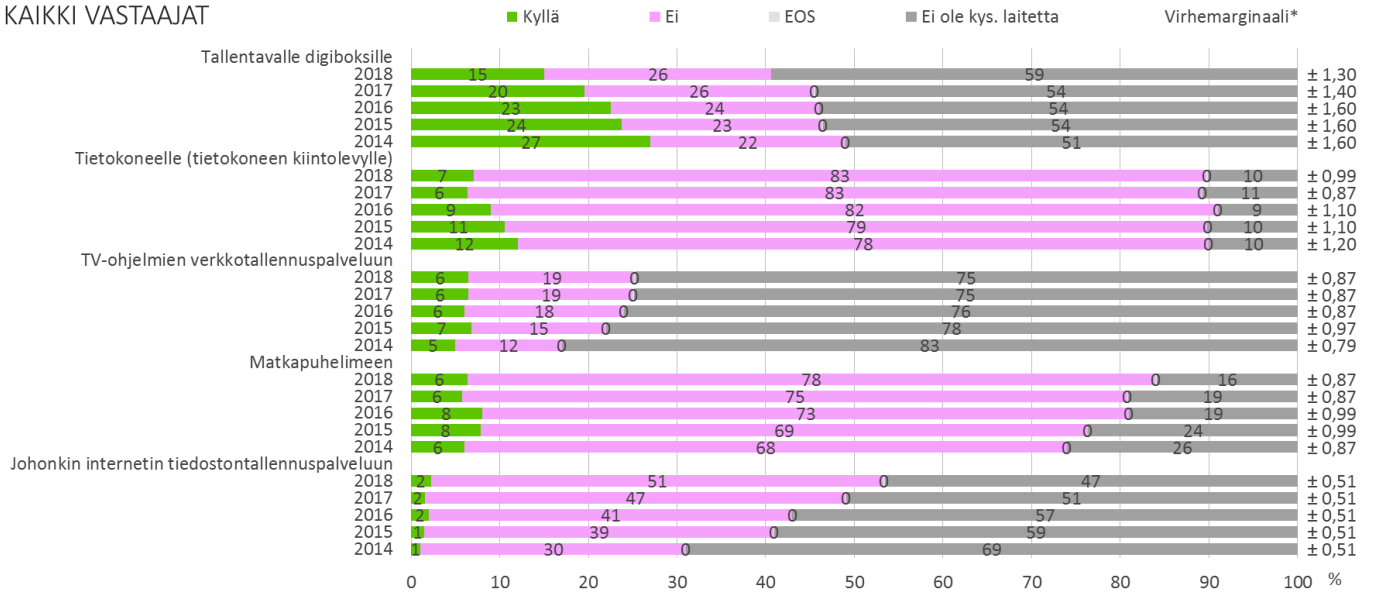

Kaikki vastaajat, 15-79-vuotiaat, 2014 n=3056, 2015 n=3045, 2016 n=3024, 2017 n=3020, 2018 n=3036

Kuva 6. Mille laitteelle on tallennettu musiikkia viimeisen 12 kk aikana 2014-2018, 15-79-vuotiaat n=3036. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Mille laitteelle on tallentanut videoita viimeisen 12 kuukauden aikana 2014-2018 1/2

KAIKKI VASTAAJAT

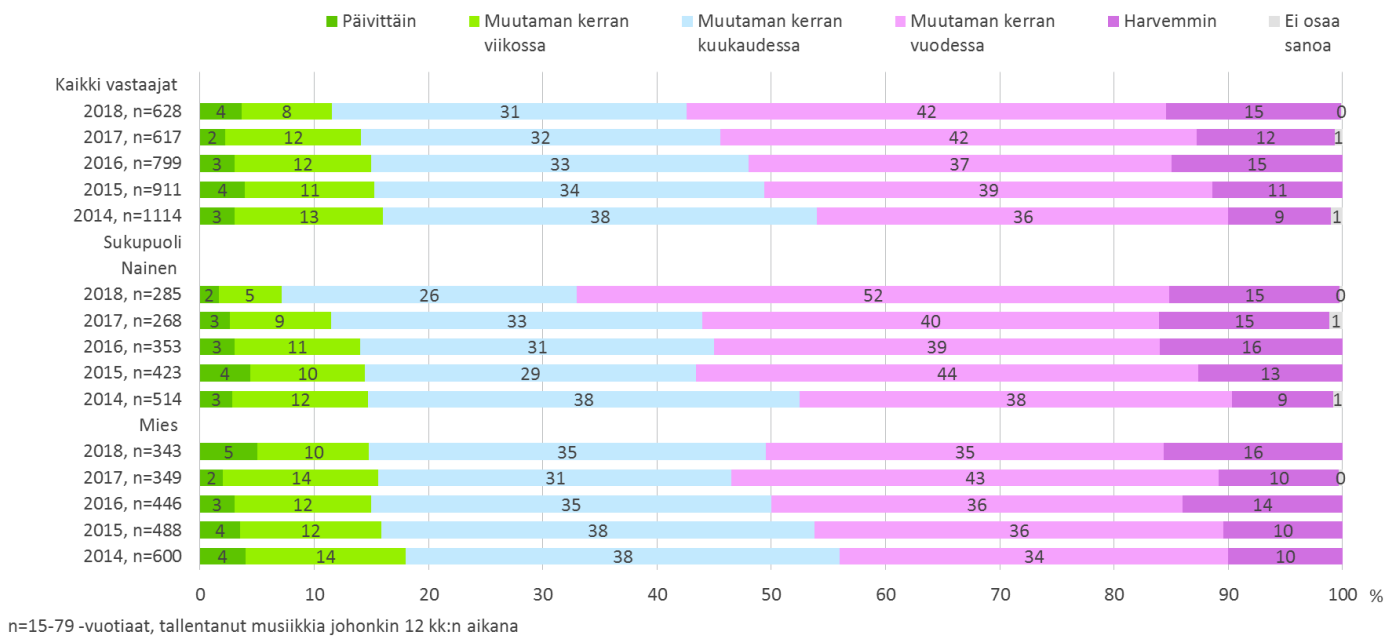
Kaikki vastaajat, 15-79 -vuotiaat, 2014 n=3056, 2015 n=3045, 2016 n=3024, 2017 n=3020, 2018 n=3036

Kuva 7. Mille laitteelle on tallennettu videomateriaalia viimeisen 12 kk aikana 2014-2018. 15-79-vuotiaat n=3036. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Tallentamisen useus

Tallentamisen useutta eli tallentamisfrekvenssiä käytetään kokonaiskopiointimäärän arviointiin. Viimeisen 12 kuukauden aikana musiikkia tallentaneista vastaajista (15-79-vuotiaat n=628) 12 % sanoi tallentavansa musiikkia jollekin digitaaliseen laitteeseen tai tallennusalustalle päivittäin tai muutaman kerran viikossa (2017: 14 %) (Kuva 8.). Kaksi viidestä musiikkia tallentaneesta 15-79-vuotiaasta (43 %) tallentaa musiikkia ainakin muutaman kerran kuukaudessa (2017: 56 %). Musiikin tallentajien tallennusfrekvenssissä ei ole tapahtunut suurta muutosta verrattuna edelliseen vuoteen.

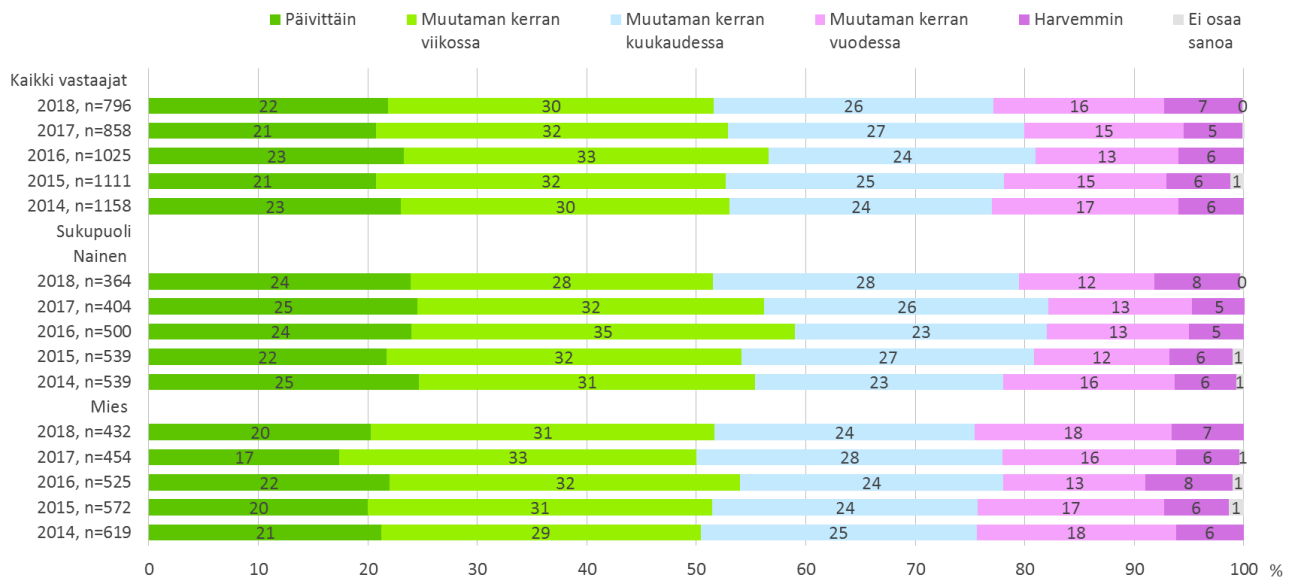
Kuinka usein tallentaa musiikkia 2014-2018 1/2

Kuva 8. Musiikin tallentamisen useus 2014-2018. Musiikkia ed. 12 kk aikana tallentaneet. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Viimeisen 12 kuukauden aikana videoaineistoa tallentaneista (15-79-vuotiaat n=796) 22 % vastasi kopioivansa päivittäin videoaineistoa (2017: 21 %) (Kuva 9.). Videoita kopioineista 15-79-vuotiaista 78 % vastasi tallentavansa videoaineistoa vähintään muutaman kerran kuussa (2017: 80 %). Videomateriaalia kopioineiden tallennusfrekvenssi ei ole muuttunut merkittävästi vuodesta 2017.

Kuinka usein tallentaa videoita 2014-2018 1/2

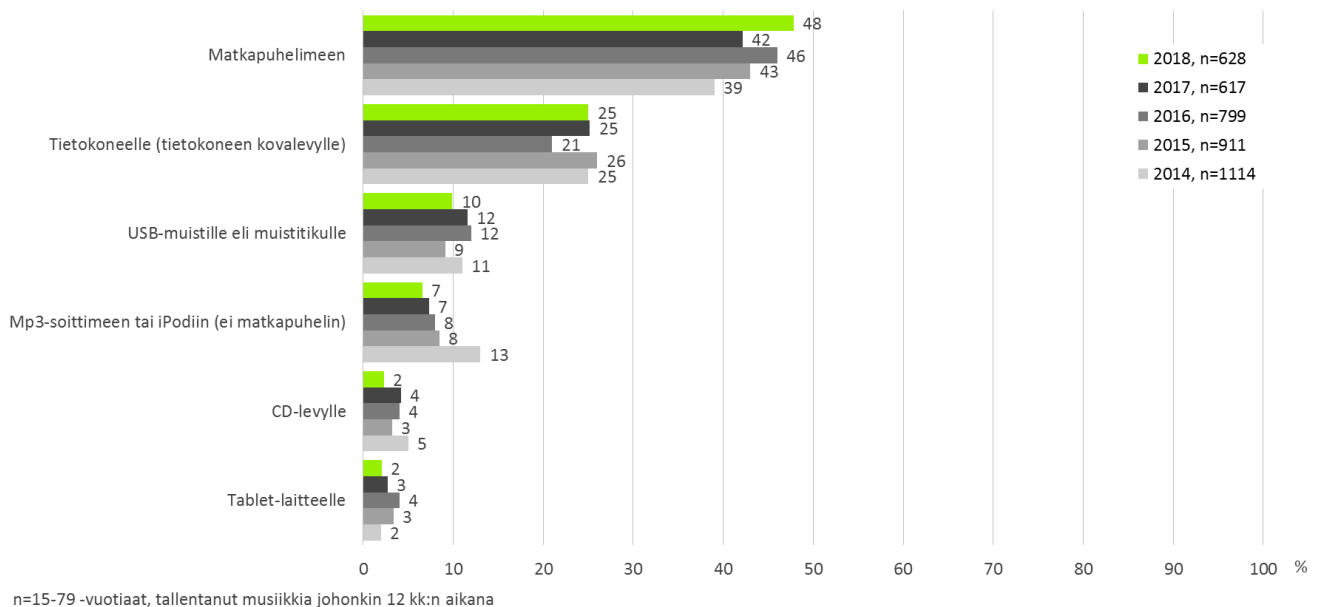
Kuva 9. Videon tallentamisen useus 2014-2018. Videoaineistoa ed. 12 kk aikana tallentaneet. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Viimeinen tallennuskerta: tallennuskohde, lähteet sekä kopioitujen tiedostojen määrä

Vastaajilta kysyttiin viimeisimmästä tallennuskerrasta erikseen musiikin ja videon osalta: mille laitteelle tai alustalle vastaaja on viimeksi tallentanut tiedostoja, mistä lähteestä tiedostot tallennettiin ja kuinka monta tiedostoa tallennettiin. Viimeisimmän tallennuskerran perusteella¹ vastaajien yleisimmät musiikin tallennuspaikat olivat järjestyksessä matkapuhelin (48 % musiikkia tallentaneista 15-79-vuotiaista), tietokone (25 %) ja USB-muistitikku (10 %) ja mp3-soitin (7 %) (Kuva 10.). Viimeisin musiikin tallennuskerta on sisältänyt keskimäärin 19 kopioitua musiikkitiedostoa (2017:19) (2018 mediaani 5, n=617)².

¹ K6A. Mistä lähteestä tai lähteistä viimeksi tallentamanne musiikki oli peräisin?
² K7. Kuinka monta musiikkikappaletta (musiikkitiedostoa) viimeksi tallensitte?

Mihin viimeksi tallensi musiikkia 2014-2018 1/2

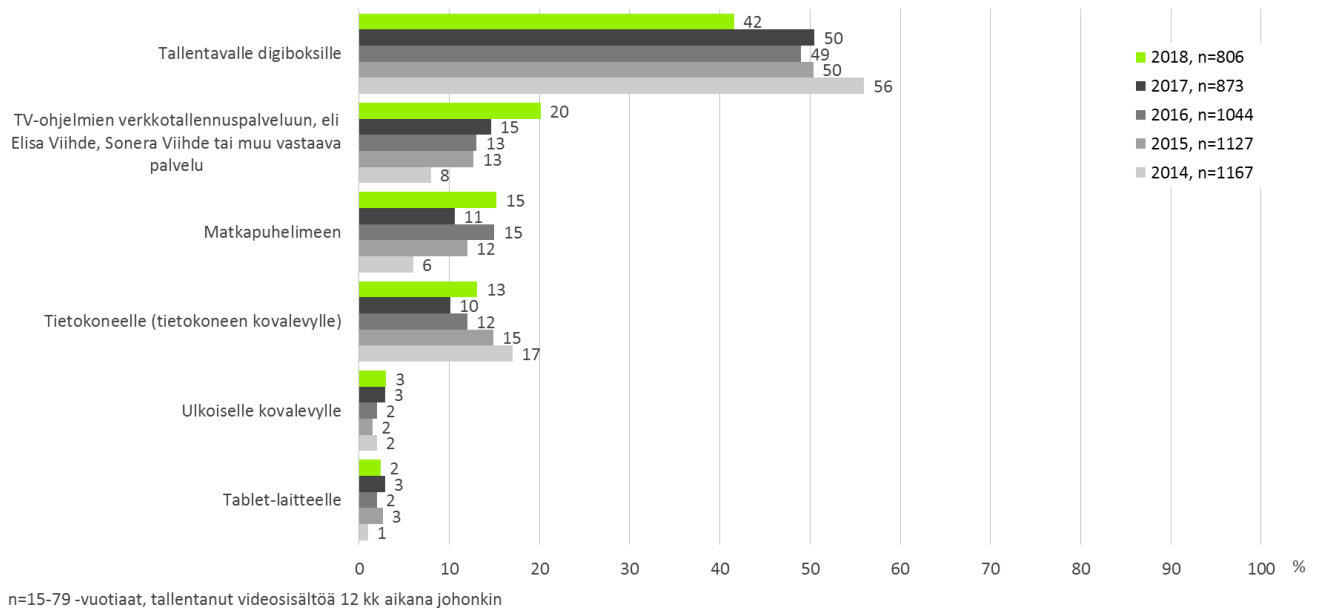
Kuva 10. Mihin viimeksi on tallennettu musiikkia 2014-2018. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Videosisällön osalta viimeisimmän tallennuskerran tallennukset oli useimmin tehty tallentavalle digiboksille, jolle tallennuksia on tehnyt 42 % 15-79-vuotiaista tallentajista (2017: 50 %) (Kuva 11.)³. Digisovittimen jälkeen yleisimmät tallennusalustat olivat IPTV-verkkotallennuspalvelut (20 %) matkapuhelin (15 %) ja tietokone (13 %). Vastaajilta kysyttiin viimeisimmän tallennuskerran osalta myös tallennetun aineiston tyyppiä⁴. Videota tallentaneista 57 %:lla 15-79-vuotiaista viimeisin tallennuskerta oli sisältänyt TV-ohjelmia tai TV-sarjan jaksoja ja 29 %:lla elokuvia. Videomateriaalia oli tallennettu tyypistä riippuen keskimäärin 1-4 videotiedostoa kerralla (mediaani 1-2). Videosisällön tallennuskohtaiset kappalemäärät ovat korkeampi verrattuna edelliseen vuoteen.

³ K10A. Mihin viimeksi tallensitte videosisältöä?

⁴ K11. Oliko viimeksi tallentamanne videosisältö: TV-ohjelmia tai TV-sarjan jaksoja /elokuvia /musiikkivideoita //lyhyitä videoklippejä? (VOI VALITA USEITA) Ohje: Videoklipillä tarkoitetaan lyhyitä videotiedostoja, jotka voivat olla esimerkiksi Internetistä tallennettuja lyhyitä katkelmia elokuvista tai tv-ohjelmista, sketsejä, tietoiskuja, mainoksia tai elokuvien tai TV-ohjelmien trailereita

Mihin viimeksi tallensi videosisältöä 2014-2018 1/2

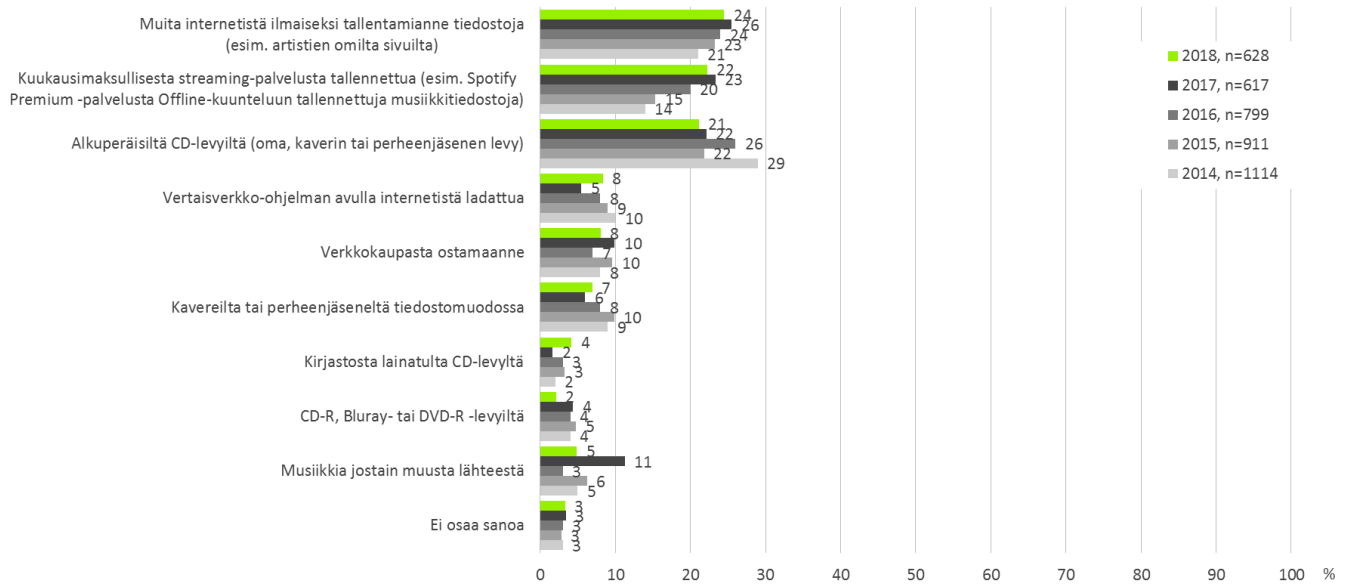

Kuva 11. Mihin viimeksi on tallennettu videosisältöä 2018. 2014-2018. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Viimeksi tallennetun musiikin ja videon lähteitä tiedusteltiin vastaajilta monivalintakysymyksellä, jossa vastaaja pystyi valitsemaan useita lähteitä. Yksittäinen musiikin tallennuskerta voi sisältää musiikkiaineistoja useasta eri lähteestä. Käytännössä kuitenkin valtaosa vastaajista on kopioinut yhdellä kertaa samassa lähteessä alun perin olleita tiedostoja. Viimeisin musiikin tallennuskerta sisälsi internetistä ilmaiseksi tallennettuja tiedostoja 24 %:lla. Kuukausimaksullisista suoratoistopalveluista offline-tilaan musiikkia oli tallentanut 22 %:lla 15-79-vuotiaista tallentajista ja alkuperäisiltä CD-levyiltä musiikkia oli tallentanut 21 % 15-79-vuotiaista (Kuva 12.).

Latauskauppa oli musiikin alkuperäislähteenä 8 %:lla 15-79-vuotiaista musiikin tallentajista, vertaisverkko 8 %:lla ja kaverit/perheenjäsenet 7 %:lla tallentajista.

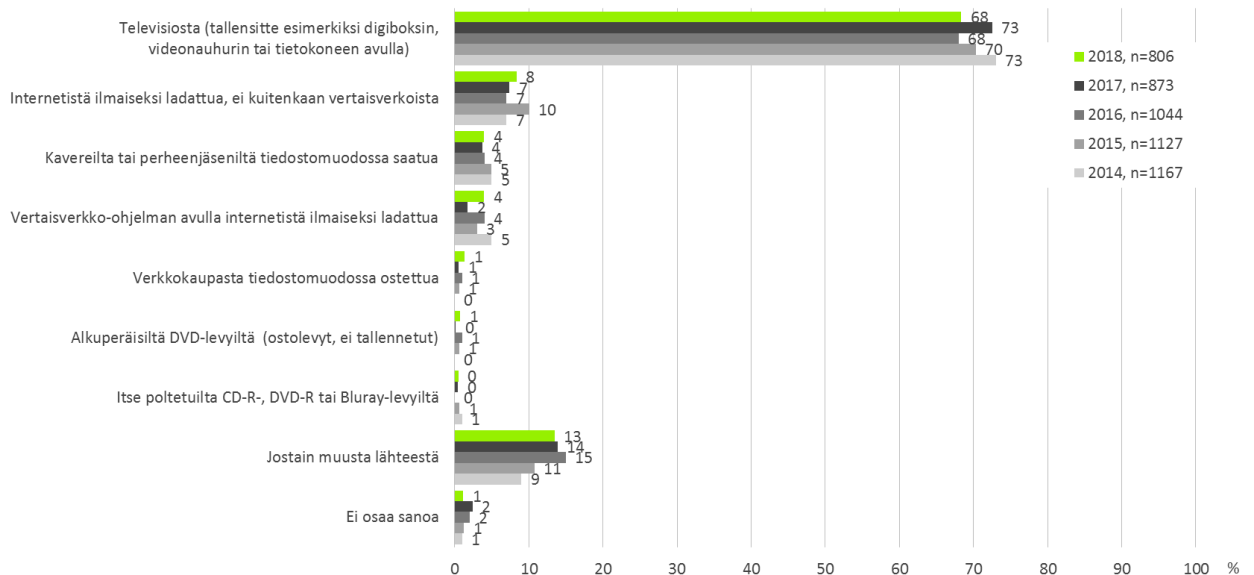
Mistä lähteistä viimeksi tallennettu musiikki oli peräisin 2014-2018

Kuva 12. Mistä lähteistä viimeksi tallennettu musiikki oli peräisin 2014-2018. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Videosisältöjen kopioinnissa selvästi yleisin alkuperäislähde oli televisiolähetyksistä tehdyt tallenteet (Kuva 13.). 68 %:lla 15-79-vuotiaista videotallentajista aineiston alkuperäislähde oli TV-lähetys (2017: 73 %).

Mistä lähteistä viimeksi tallennettu videosisältö oli peräisin 2014-2018

n=15-79 -vuotiaat, tallentanut videosisältöä 12 kk aik johonkin

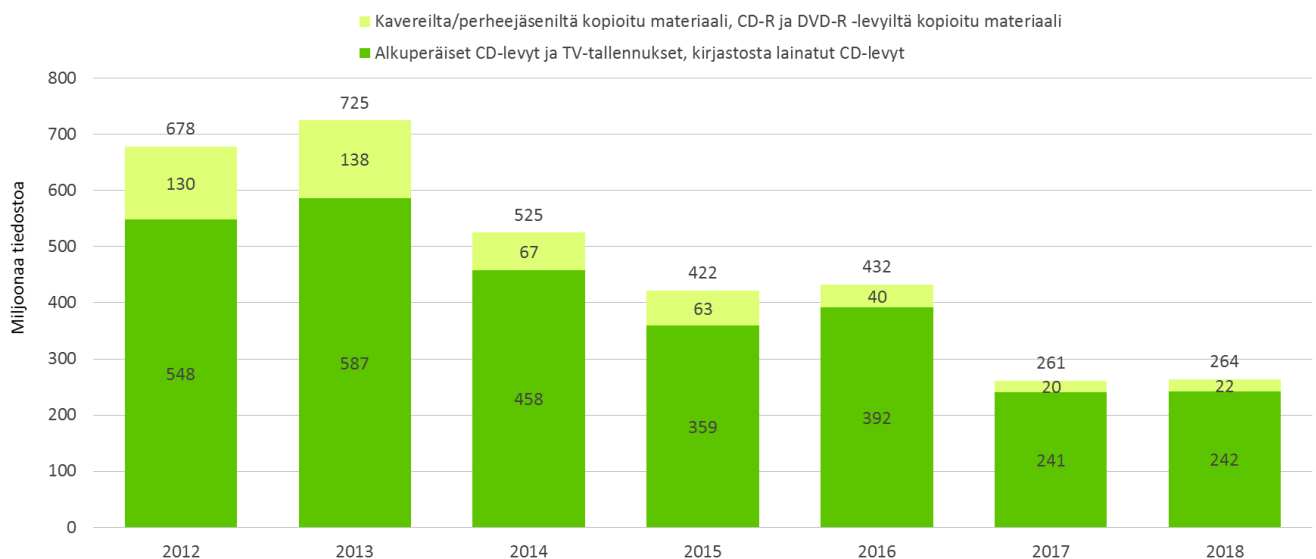
Kuva 13. Mistä lähteistä viimeksi tallennettu musiikki oli peräisin 2014-2018. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Kopioinnin kokonaismäärä

Tutkimuksen keskeinen kysymys on, kuinka paljon yksityistä kopiointia tapahtuu. Yhteensä musiikki- ja videomateriaalia kopioidaan tunnistetuista lähteistä tulosten mukaan noin 418 miljoonaa tiedostoa (2017: noin 551 miljoonaa). Tästä noin 58-63 % on laillista yksityistä kopiointia. Yksittäisiä tallennustapahtumia on vuositasona noin 96 miljoonaa kappaletta (2017: 106 miljoonaa).

Yksityisellä kopioinnilla on tarkoitettu tässä tutkimuksessa alkuperäislähteistä (alkuperäiset CD-levyt, kirjastosta lainatut CD-levyt ja TV-tallennukset) tapahtuvaa kopiointia ja kopioimista kavereilta ja perheenjäseniltä. Musiikin osalta mukaan on huomioitu myös CD-R ja DVD-R -levyiltä kopioitu musiikki. Koska haastattelujen avulla ei aukottomasti pystytä selvittämään kavereilta ja perheenjäseniltä kopioidun musiikin alkuperää, arvio kopioinnin kokonaismäärästä on esitetty kahden luvun välisenä arviona, jonka toisessa päässä ovat yksinomaan alkuperäisistä lähteistä tapahtunut kopiointi ja toisessa päässä alkuperäislähteet lisättyinä kavereilta ja perheenjäseniltä kopioidulla materiaalilla sekä musiikin osalta CD-R ja DVD-R levyiltä tehdyillä kopioilla. Tutkimuksen kysymyksenasettelussa on rajattu jo alkuvaiheessa pois omatekoinen musiikki ja itse kuvattu tai muu omatekoinen videomateriaali, sekä työkäyttöä varten kopioitu musiikki- tai videoaineisto.

Yksityinen kopiointi 2012-2018

Kuva 14. Musiikki ja videosisältöjen yksityinen kopiointi vuositasona. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Arvio yksityisen kopioinnin määrästä Suomessa vuositasolla 15-79-vuotiaiden keskuudessa on 242-264 miljoonaa tiedostoa (Kuva 14.). 15-79-vuotiaiden keskuudessa 55 % yksityisen kopioinnin piiriin kuuluvista musiikkikappaleiden kopioista tehdään alkuperäisiltä CD-levyiltä (vuonna 2017: 74 %). Musiikkitiedostojen (yksityinen kopiointi) määrä laskentatavasta riippuen on 26-39 miljoonaa tiedostoa (15-79-vuotiaat). Kopioitujen musiikkitiedostojen määrä on laskenut vuodesta 2017. (2017: 49-65 miljoonaa tiedostoa).

Videotiedostoista valtaosa on kopioitu televisiolähetystä. Videotiedostojen kappalemäärä on hieman korkeampi kuin vuoden 2017 tutkimuksessa. Videotiedostojen osuus yksityisen kopioinnin piirissä tehdyistä kopioinneista on noin 85 % (2017: 81 %).

Musiikkitiedostot

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tiedostoja (kpl)						
Alkuperäisiltä CD-levyiltä	192 631 000	164 090 000	65 688 000	89 474 000	47 680 000	21 532 000
CD-R ja DVD-R, Bluray-levyiltä	11 912 000	23 187 000	10 459 000	26 683 000	8 030 000	3 611 000
Kirjastosta lainatuilta CD-levyiltä	12 355 000	10 936 000	7 429 000	6 034 000	1 302 000	4 255 000
Kavereilta/perheenjäseniltä	111 902 000	41 601 000	43 136 000	9 541 000	7 783 000	9 517 000
Yksityinen kopiointi kaiken kaikkiaan	328 800 000	239 814 000	126 712 000	131 732 000	64 795 000	38 915 000

Videotiedostot

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tiedostoja (kpl)						
Video-tiedostoja televisiosta	381 981 000	282 591 000	285 433 000	296 023 000	192 288 000	216 035 000
Kavereilta/ perheen-jäseniltä	13 975 000	2 793 000	9 606 000	3 394 000	4 222 000	9 024 000
Yksityinen kopiointi kaiken kaikkiaan	395 956 000	285 384 000	295 039 000	299 417 000	196 510 000	225 059 000

Taulukko 5. Yksityinen kopiointi vuositasolla 2013-2018. Kopioituja tiedostoja (kpl). Kopiointitutkimus 2018.

Kappalemäärät vuositasolla

Musiikki ja videotiedostot	15-79-vuotiaat					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tallennustapahtumia						
Tallennustapahtumia vuodessa	167 405 000	146 490 000	137 016 000	134 182 000	106 145 000	96 183 000
Tiedostoja (kpl)						
Tiedostoja tallennettu vuodessa *	1 039 225 000	840 550 000	1 022 916 000	721 376 000	550 559 000	417 657 000
Yksityinen kopiointi kaiken kaikkiaan	724 756 000	525 198 000	421 751 000	431 149 000	261 305 000	263 974 000

Arviot viimeisen tallennuskerran mukaan käyttäen väestöä edustavia kertoimia.
* tunnistetuista lähteistä

Taulukko 6. Kappalemäärät vuositasolla 2013-2018. Tallennustapahtumia tai kopioituja tiedostoja (kpl). Kopiointitutkimus 2018.

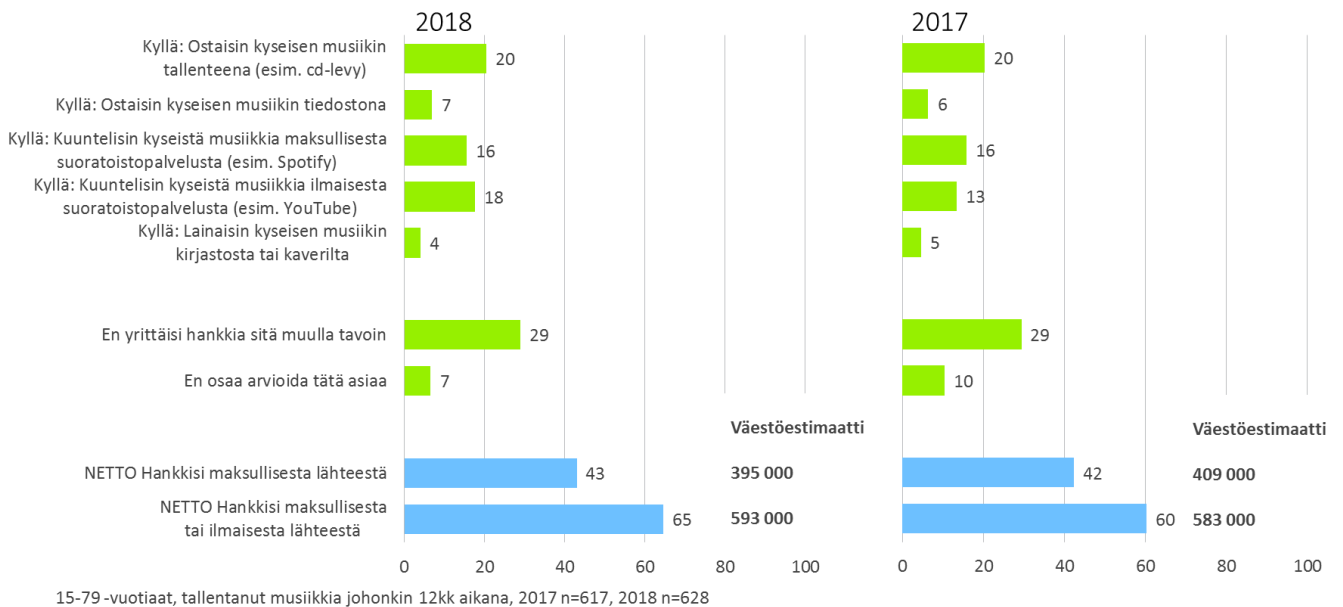
Kopioinnista aiheutuva haitta

Tutkimuksessa selvitettiin vuonna 2017 ensimmäisen kerran kopioinnista aiheutuvaa ”haittaa”. Musiikki- ja videotiedostoja kopioineita pyydettiin arvioimaan, olisivatko he hankkineet kopioidun musiikki- tai videoaineiston jotenkin muuten.

Musiikkia johonkin kopioineista (n=628) 65 % olisi hankkinut kopioidun aineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut (vuonna 2017: 60 %). Jostakin maksullisesta lähteestä musiikkiaineiston olisi hankkinut 43 % musiikkia kopioineista (vuonna 2017: 42 %). Jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut, joka viides (20 %) musiikkia kopioineista olisi ostanut musiikin tallenteena (esimerkiksi cd-levynä). Vajaa viidennes (16 %) olisi kuunnellut musiikkia maksullisesta suoratoistopalvelusta (esim. Spotify) ja vajaa kymmenes (7 %) olisi ostanut musiikin tiedostona. Jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut, ilmaista suoratoistopalvelua (esim. Youtube), musiikin kuunteluun olisi käyttänyt 18 % musiikkia tallentaneista ja kaverilta/kirjastosta musiikin olisi lainannut 4 % musiikkia kopioineista. Vastaajia, jotka kuuntelisivat musiikin ilmaisesta suoratoistopalvelusta, on enemmän kuin vuonna 2017. Alle kolmannes (29 %) musiikkia kopioineista ei olisi yrittänyt hankkia kopioitua musiikkia muualta. Alle kymmenes (7 %) vastaajista ei osannut arvioida, olisiko hankkinut musiikin jotenkin muuten.

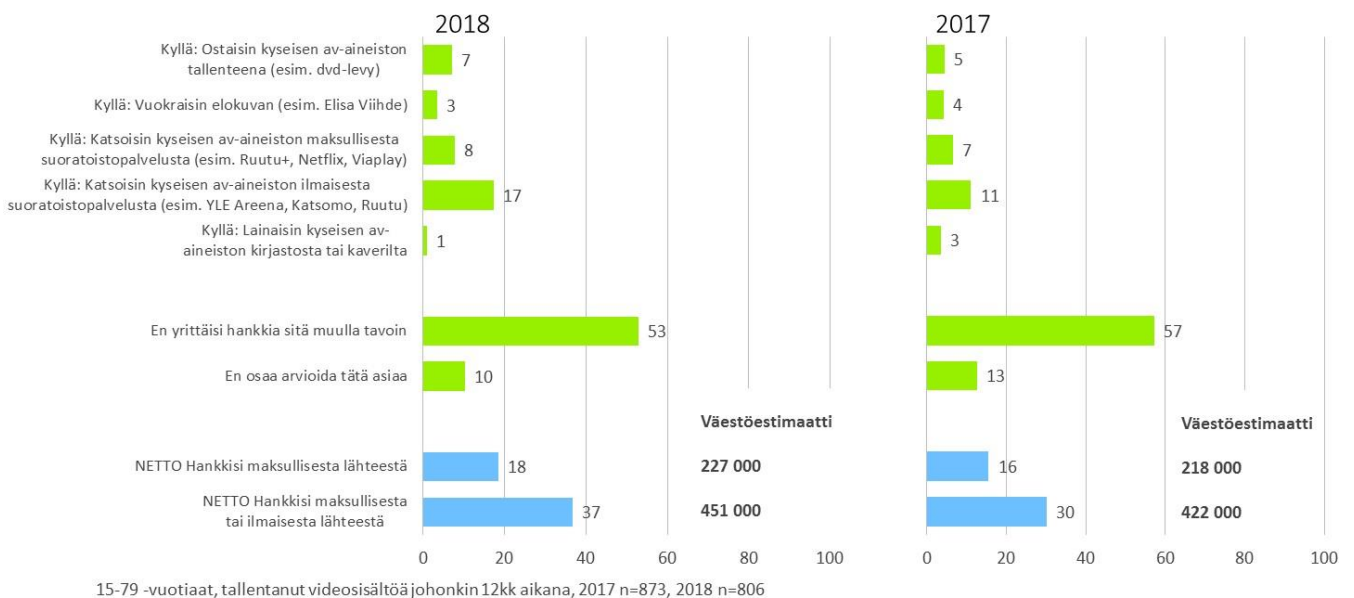
Videoaineistoa kopioineista (n=806) yli kolmannes (37 %) olisi hankkinut kopioidun aineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut (vuonna 2017:30 %). Jostakin maksullisesta lähteestä videoaineiston olisi hankkinut alle viidennes (18 %) videotiedostoja kopioineista (vuonna 2017:16 %). Videotiedostoja kopioineista 8 % olisi katsonut kyseisen av-aineiston maksullisesta suoratoistopalvelusta (esim. Ruutu+, Netflix, Viaplay), 7 % olisi ostanut aineiston tallenteena (esim. DVD-levy) ja 3 % olisi vuokrannut elokuvan (esim. Elisa Viihde). Ilmaisesta suoratoistopalvelusta (esim. YLE Areena, Katsomo, Ruutu) aineiston olisi katsonut 17 % videoaineistoa tallentaneista, ja kirjastosta tai kaverilta videoaineiston olisi lainannut 1 % videotiedostoja tallentaneista. Vastaajien, jotka katselisivat av-aineiston ilmaisesta suoratoistopalvelusta, määrä on kasvanut vuodesta 2017.

Hankkisiko viimeksi kopioidun/tallennetun musiikkitallenteen/-tiedoston muulla tavoin, jos kopiointi-/tallennusmahdollisuutta ei olisi olemassa

Kuva 15. Hankkisiko musiikkiaineiston muualta, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Hankkisiko viimeksi kopioidun/tallennetun elokuvan/tv-sarjan/tv-ohjelman/ musiikkivideon muulla tavoin, jos kopiointi-/tallennusmahdollisuutta ei olisi olemassa

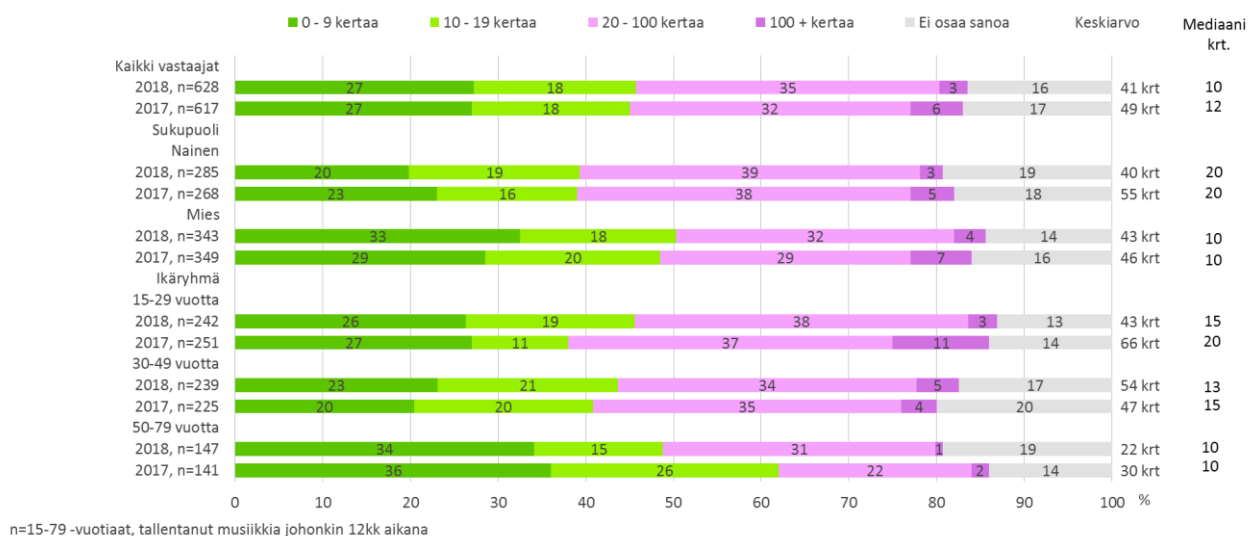
Kuva 16. Hankkisiko audiovisuaalisen aineiston muualta, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Musiikki- ja videoaineistoa kopioineita pyydettiin arvioimaan, kuinka paljon he olisivat valmiita maksamaan viimeksi kopioidusta musiikista tai videoaineistosta, jos kopiointi-/tallentamismahdollisuutta ei olisi ja he haluaisivat hankkia saman musiikin muulla tavoin.

Musiikkia on kopioitu keskimäärin 19 kappaletta. Kopioidusta musiikkiaineistosta oltaisiin valmiita maksamaan tallenteena keskimäärin 16 euroa/tallenne ja tiedostoina keskimäärin 7 euroa (tiedostot tai albumi). Vuonna 2017 tiedostoina kopioidun musiikin hankkijat olisivat olleet valmiita maksamaan kopioidusta musiikista keskimäärin 17 euroa (tiedostot tai albumi). Tiedostojen osalta vastaajamäärä on alhainen (alle 50 vastaajaa) ja tulos on vain suuntaa antava. Musiikin suoratoistopalvelusta oltaisiin valmiita maksamaan keskimäärin 10 euroa kuukaudessa. Videoaineistosta oltaisiin valmiita maksamaan tallenteena keskimäärin 15 euroa/tallenne ja tiedostoina 5 euroa/tiedosto. Videoiden suoratoistopalvelusta oltaisiin valmiita maksamaan keskimäärin 8 euroa kuukaudessa.

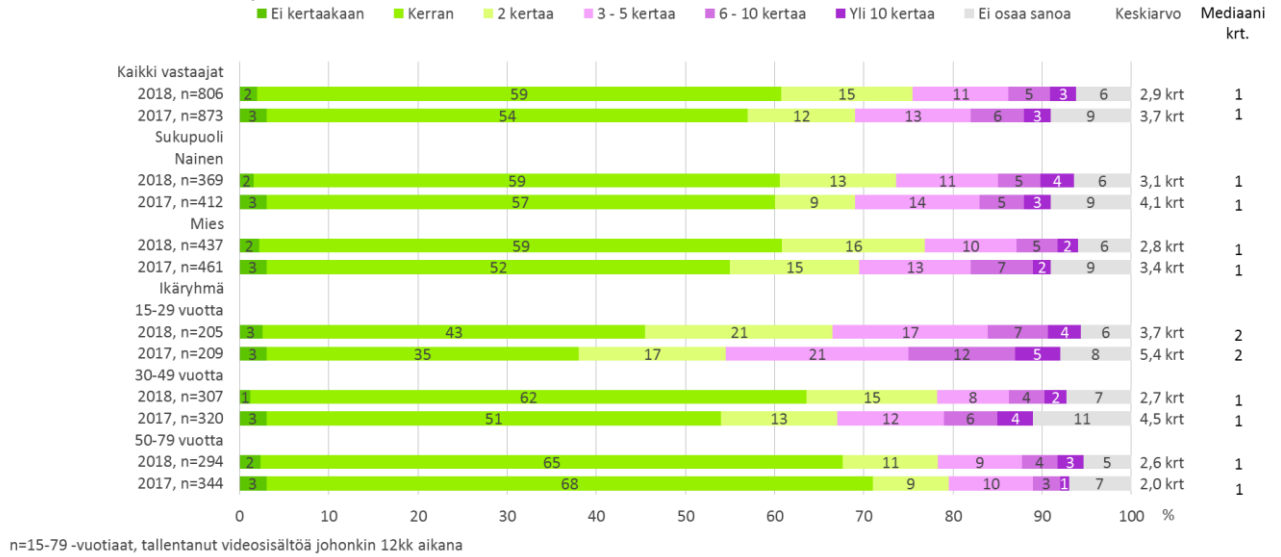
Musiikki- ja videoaineistoa kopioineita pyydettiin vielä arvioimaan, kuinka monta kertaa yhteensä he arvioivat jo kuunnelleensa/katselleensa ja tulevaisuudessa kuuntelevansa/katselevansa kopioidun musiikkikappaleen tai audiovisuaalisen sisällön. Musiikkiaineistoa kopioineet arvioivat kuuntelevansa kopioidun musiikkikappaleen keskimäärin 41 kertaa, mediaani 10. Audiovisuaalista sisältöä kopioineet arvioivat katselevansa kopioidun videoaineiston keskimäärin 3 kertaa, mediaani 1. Jos keskiarvo ja mediaani poikkeavat selvästi toisistaan, niin mediaani on yleensä paremmin jakauman keskikohtaa kuvaava luku.

Kuinka monta kertaa yhteensä arvioi jo kuunnelleensa ja tulevaisuudessa kuuntelevansa kopioidun musiikkikappaleen

Kuva 17. Kuinka monta kertaa kuuntelee kopioidun musiikkikappaleen. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus.

Kuinka monta kertaa yhteensä arvioi jo katselleensa ja tulevaisuudessa katselevansa kopioidun audiovisuaalisen sisällön

Kuva 18. Kuinka monta kertaa katselee kopioidun audiovisuaalisen sisällön. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus

Graafisen aineiston kopiointi

Graafisen aineiston kopiointia kartoittavat kysymykset sisältyivät Yksityisen kopioinnin tutkimukseen ensimmäistä kertaa vuonna 2017.

Graafisen aineiston kopiointifrekvenssikysymystä muutettiin vuonna 2018 niin, että jokaisesta kopiointitavasta kysyttiin kopiointiuseutta erikseen: *Seuraavat kysymykset liittyvät graafisen aineiston kopiointiin. Kysymykset eivät koske työtehtäviin liittyvää kopiointia eivätkä omatekoista aineistoa (esim. omia julkaisuja tai valokuvia).*

Kuinka usein olette viimeisen vuoden aikana valokopioinut (paperista paperille) / skannannut (paperista digitaalseksi) / tulostanut (digitaalisesta paperiksi) / tallentanut (digitaalisesta digitaalseksi, esim. copy paste, uvakaappaus, valokuvaus) kirjaa, lehtiartikkeliä, valokuvia, laulujen sanoja tai muuta vastaavaa aineistoa omaan, perheen tai lähipiiriin käyttöön? Vuonna 2017 graafisen aineiston kopiointifrekvenssiä kysyttiin kaikista kopiointitavoista yhteensä.

Kolme neljästä tutkimukseen vastanneesta (n=3036) on tallentanut digitaalista aineistoa digitaalseksi tai tulostanut digitaalista aineistoa paperille tai valokopioinut paperista aineistoa paperille tai skannannut pariaineistoa digitaalseksi (79 %) viimeisen vuoden aikana. Viikottain digitaalisesta digitaalseksi tallentaa yli kymmenes (12 %), digitaalisesta paperille tulostaa alle kymmenes (8 %), paperista paperille valokopioi 5 % ja paperista digitaalseksi skannaa 4 % 15-79-vuotiaista. Yksittäisiä graafisen aineiston kopiointitapahtumia on vuositasolla arviolta kaiken kaikkiaan noin 50 miljoonaa kappaletta vuodessa. Valokopiointitapahtumia on arviolta vuodessa lähes 9 miljoonaa kappaletta, tallennustapahtumia lähes 16 miljoonaa kappaletta, skannaustapahtumia lähes 5 miljoonaa kappaletta ja tulostustapahtumia yli 20 miljoonaa kappaletta. Arviot kopiointitapahtumien määrästä on laskettu viimeisen kopiointikerran mukaan käyttäen väestöä edustavia kertoimia. Kopiointitapahtumia on kaiken kaikkiaan enemmän kuin vuonna 2017 (noin 39 miljoonaa).

Vuonna 2018 selvitettiin ensimmäisen kerran graafisen aineiston osalta myös kopioitujen sivujen määrää. Kaiken kaikkiaan graafista aineistoa on viimeisen vuodenaikana kopioitu lähes 3 miljardia sivua. Eniten on tulostettu digitaalisesta paperille (noin 2,3 miljardia sivua). Seuraavaksi useimmin on tallennettu digitaalisesta digitaalseksi (noin 500 miljoonaa sivua), skannattu paperilta digitaalseksi (noin 120 miljoonaa sivua) ja valokopioitu paperilta paperille (noin 62 miljoonaa sivua).

Seuraavaksi graafisen aineiston kopiointia tehneiltä kysyttiin, mitä kopiointitapaa he viimeksi käyttivät kopioidessaan kirjaa, lehtiartikkeliä, kuvia, nuotteja tms. aineistoa. Graafista aineistoa (kirja, lehtiartikkeli, kuva,

nuotit tms.) ainakin joskus kopioineista 36 % tulosti aineistoa viimeisellä kopiointikerralla, yli neljännes (29 %) valokopioi (paperilta paperille), lähes viidennes (19 %) tallensi (digitaalisesta digitaalseksi, esim. copy paste, kuvakaappaus tai valokuva), ja yli kymmenes (13 %) skannasi (paperilta digitaalseksi). Valokopiointia tehneiden määrä on suurempi kuin vuoden 2017 tutkimuksesta.

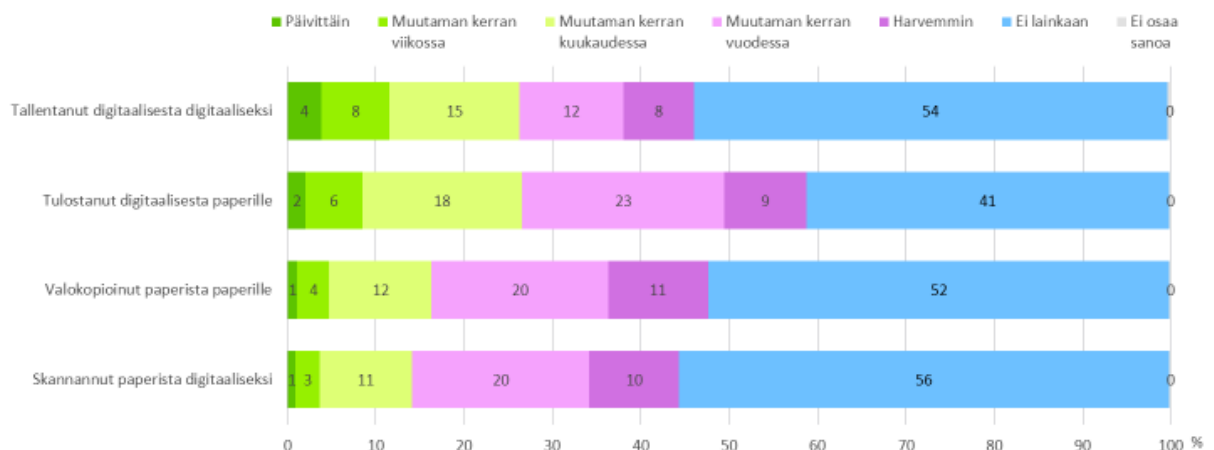
Viimeksi valokopioitu tai skannattu aineisto on ollut useimmin lomake, esim. viranomaislomake (21 %), lasku, tiliote tai vastaava (16 %), oppikirja tai tietokirja (9 %), sanomalehti 7 %, sävellyksen nuotit 6 % tai laki, asetus tai viranomaispäättös (5 %). Muita julkaisuja mainitsi alle 5 % vastaajista.

Viimeksi yksityiseen käyttöön tulostettu tai tallennettu graafinen aineisto on ollut useimmin Lomake (19 %), valokuva (18 %), oppimateriaali (12 %), ruokaohje tai resepti (10 %) tai artikkeli esim. verkkolehdestä tai uutissivustolta tms. (8 %).

Viimeksi yksityiskäyttöön tulostetun tai tallennetun graafisen aineiston julkaisija on ollut useimmin yksityinen henkilö (esim. yksityisen henkilön kotisivut tai blogi) (24 %), jokin yritys (esim. Valio) (18 %) tai julkishallinto (13 %).

taloustutkimus

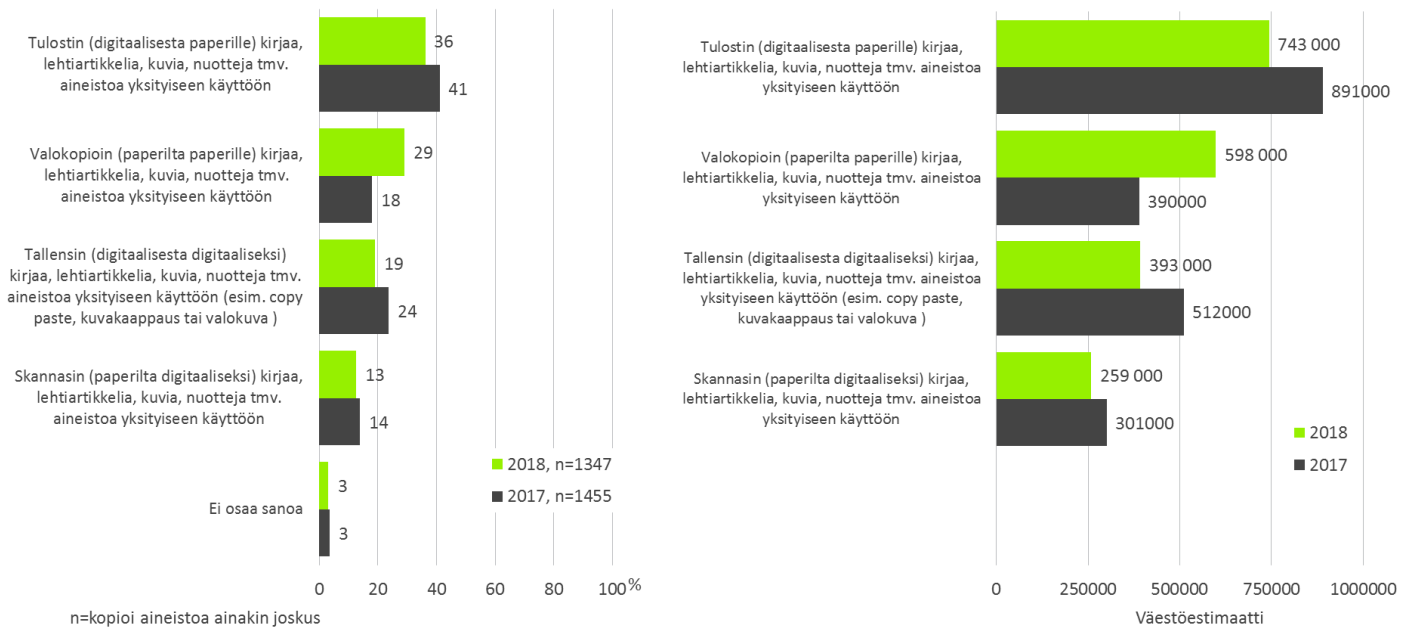
Kuinka usein olette viimeisen vuoden aikana valokopioinut/skannannut/tulostanut/tallentanut aineistoa omaan, perheen tai lähipiiriin käyttöön?

15-79 -vuotiaat, kaikki vastaajat, n=3036
70 28.5.2018 17906-08 Kotikopiointi

Kuva 19. Graafisen aineiston kopiointiuseus. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus

Mitä teki

Kuva 20. Miten kopioi viimeksi graafista aineistoa. Yksityinen kopiointi -tutkimus 2018. Taloustutkimus

Arvio graafisen aineiston kopiointitapahtumien määrästä vuodessa viimeisen kopiointikerran mukaan 2017-2018

15-79-vuotiaat	2017	2018
	kpl	kpl
Kopiointitapahtumia yhteensä vuodessa	39 418 000	49 980 000
Viimeisellä kopiointikerralla...		
valokopioi (paperilta paperille)	6 886 000	9 050 000
skannasi (paperilta digitaaliseksi) tehneet	6 097 000	4 930 000
tulosti (digitaalisesta paperille) tehneet	14 218 000	20 376 000
tallensi (digitaalisesta digitaaliseksi) tehneet	11 869 000	15 623 000

Arviot viimeisen kopiointikerran mukaan käyttäen väestöä edustavia kertoimia. (Arvio on laskettu jokaisen vastaajan kohdalla siitä kopiointitavasta, jota on viimeksi käytetty).

Taulukko 7. Graafinen kopiointi. Kopiointitapahtumien määrä. Kopiointitutkimus 2018.

Arvio kopioitujen/skannattujen/tulostettujen/tallennettujen graafisen aineiston sivujen määrästä 2018

15-79-vuotiaat	
	Sivuja
Viimeisellä kerralla kopioituja/skannattuja/tulostettuja/tallennettuja sivuja yhteensä	2 938 031 000
Viimeisellä kopiointikerralla...	
valokopioi (paperilta paperille)	62 295 000
skannasi (paperilta digitaalseksi) tehneet	119 035 000
tulosti (digitaalisesta paperille) tehneet	2 365 482 000
tallensi (digitaalisesta digitaalseksi) tehneet	491 119 000
<i>Arviot viimeisen graafisen aineiston kopiointikerran mukaan käyttäen väestöä edustavia kertoimia. (Arvio on laskettu jokaisen vastaajan kohdalla siitä kopiointitavasta, jota on viimeksi käytetty).</i>	

Taulukko 8. Graafinen kopiointi. Kopioitujen sivujen määrä. Kopiointitutkimus 2018.

3. JOHTOPÄÄTÖKSET

Musiikin ja videoiden tallentajien ja kopioijien määrä on edelleen laskenut. Musiikin ja videotiedostojen yksityistä kopiointia tekeviä suomalaisia on noin miljoona. Vuonna 2012 vastaava luku oli noin 1,8 miljoonaa. Yksityisen kopiointin kokonaismäärä on vuonna 2018 lähes saman suuruinen kuin vuonna 2017. Musiikkitiedostoja on kopioitu selvästi vähemmän kuin aikaisempina vuosina. Videotiedostoja on sen sijaan kopioitu vuonna 2018 enemmän kuin vuonna 2017.

Musiikin streaming-palvelujen ja musiikkitiedostoja toistavien matkapuhelinten käyttäjämäärät ovat edelleen kasvaneet. Spotify tai vastaava suoratoistopalvelu on käytössä lähes 2 miljoonalla 15-79-vuotiaalla. Sen sijaan perinteisten laitteiden käyttäjämäärät ovat joko pysyneet ennallaan tai laskeneet.

Valtaosa suomalaisista katsoo edelleen tv-ohjelmia suorana lähetyksenä televisiosta. AV-sisältöjen streaming-palvelujen ja muiden uudempien palvelujen käyttäjämäärät kasvavat kuitenkin edelleen. Netflixin ja vastaavien VOD-streaming -palvelujen käyttäjiä on Suomessa yli 1,9 miljoonaa ja IPTV-palveluita käyttää yli miljoona suomalaista. Netti-TV:stä TV-ohjelmia katsoo 74 % 15-79-vuotiaista suomalaisista. Netti-TV -palvelujen ja VOD-suoratoistopalvelujen käyttäjistä suurin osa katsoo kuitenkin edelleen myös lineaarisia tv-lähetyksiä. TV-ohjelmia Youtubesta katsoo viikoittain yli kymmenes kaikista 15-79-vuotiaista.

Musiikkia kuunnellaan edelleen selvästi eniten radiosta. Youtube on musiikkia viikottain kuuntelevien keskuudessa selvästi käytetympi musiikin lähde kuin fyysiset äänitteet. Fyysisiltä tallenteilta musiikkia kuuntelee kuitenkin viikoittain vieläkin vajaa viidennes kaikista 15-79-vuotiaista suomalaisista.

Musiikkitiedostoja kopioineista kaksi kolmesta hankkisi kopioidun musiikin jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut. Kaksi viidestä musiikkia kopioineista olisi käyttänyt musiikin hankintaan jotakin maksullista lähdettä, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut. Vastaajat, jotka hankkisivat kopioidun musiikin tiedostomuodossa (tiedostot tai albumi), olisivat valmiita maksamaan kopioidusta musiikista vähemmän kuin vuoden 2017 tutkimuksessa (tulos on alhaisten vastaajamäärien takia vain suuntaa-antava). Videotiedostoja kopioineista hieman yli kolmannes hankkisi kopioidun videoaineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut. Maksullista lähdettä videotiedostojen hankintaan käyttäisi alle viidennes videotiedostoja kopioineista.

Graafista aineistoa eli paperille painettua tai verkossa julkaistua kirjaa lehtiartikkelia, valokuvaa, laulujen sanoja tai muuta vastaavaa aineistoa on viimeisen vuoden aikana joko tallentanut digitaalisesta digitaaliseksi, tulostanut paperille, valokopioinut paperista paperille tai skannannut paperista digitaaliseksi kolme neljästä 15-79-vuotiaasta suomalaisesta. Viimeisellä tulostuskerralla on useimmin tulostettu digitaalista aineistoa paperille ja seuraavaksi useimmin valokopioitu graafista aineistoa paperilta paperille. Eniten tallennustapahtumia on digitaalisen aineiston tulostuksessa paperille sekä digitaalisen aineiston tallennuksissa digitaaliseksi. Graafista aineistoa on sivumääräisesti kopioitu eniten tulostamalla digitaalista aineistoa paperille ja seuraavaksi eniten tallentamalla digitaalista aineistoa digitaaliseksi.

Viimeksi yksityiseen käyttöön tulostettu tai tallennettu graafinen aineisto on ollut useimmin lomake (esim. viranomaislomake), lasku/tiliote, oppimateriaali tai ruokaohje tai resepti. Viimeksi valokopioitu tai skannattu aineisto on ollut puolestaan useimmin lomake (esim. viranomaislomake), lasku/tiliote tai vastaava, oppikirja/tietokirja, sanomalehti, sävellyksen nuotit tai muistio/kirje/muistiinpano. Tulostetun tai tallennetun graafisen aineiston julkaisija on ollut useimmin yksityinen henkilö (esim. yksityisen henkilön kotisivut tai blogi), jokin yritys (esim. Valio) tai julkishallinto.

Tässä tutkimuksessa tehdyt laskelmat yksityisen kopioinnin määristä musiikki- ja videotiedostojen sekä graafisen aineiston osalta ovat arvioita. Ne eivät ole eksakteja lukuja, koska tarkkaa arviota on kyselytutkimuksella mahdoton selvittää hankalasti määriteltävästä ilmiöstä. Yksittäisessä mittauksessa ei voida kysyä jokaisen vuoden aikana tehdyn tallennuskerran määrää tarkalleen yhtä kopioijaa kohti. Käytetty menetelmä antaa kuitenkin laajan kuvan yksityisen kopioinnin kokonaistilanteesta ja on hyödyllistä tietoa etenkin, kun tutkimuksia tehdään samalla tavalla vuodesta toiseen. Näin nähdään, mihin suuntaan määrät kehittyvät, mille laitteille tallennukset painottuvat ja miten tallennustapahtumien määrät muuttuvat.

TALOUSTUTKIMUKSESTA

Taloustutkimus Oy on suomalainen täyden palvelun markkinatutkimusyritys, joka on perustettu vuonna 1971. Taloustutkimus työllistää Suomessa noin 70 vakituista markkinatutkimusalan ammattilaista sekä noin 300 haastattelijaa ympäri Suomea. Helsingin pääkonttorin lisäksi kotimaiset aluetoimistot sijaitsevat Tampereella, Turussa ja Oulussa. Ulkomaisia tytä- ja osakkuusyhtiöitä on Venäjällä ja kaikissa Baltian maissa. Taloustutkimus kuuluu kansainväliseen WIN-verkostoon, joka toimii yli 50 maassa.

Taloustutkimus noudattaa kaikessa tutkimustoiminnassaan kansainvälisen kauppakamarin (ICC) ja ESOMARin (European Society for Opinion and Marketing Research) tutkimussääntöjä. Käytössä on kansainvälinen markkinatutkimustoimialastandardi ISO 20252, jonka on sertifioinut SGS Finland.